

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет мистецтв і моди

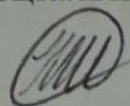
Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Кваліфікаційна робота

на тему: Розробка дидактичного проекту професійно-практичної
підготовки кравців з поєднання жіночої сукні-сарафана з
оздобленням старовинними українськими візерунками

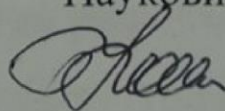
Виконала студентка групи МгЗПТ-23

Спеціальності 015 Професійна освіта

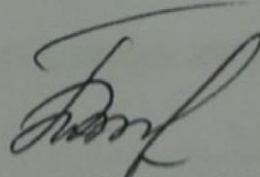
Шатун Надія Василівна

Науковий керівник: к. пед. н., доцент

Косяк Інна Василівна

Рецензент: док. пен. наук, доц.

Білянська Марія Михайлівна

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет мистецтв і моди

Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Затверджую

Завідувач кафедри

Гуляшкіна І. М.

«12» березня

2024р.

ЗАВДАННЯ

На дипломну кваліфікаційну роботу студента

Шатун Надія Василівна

1. Тема КР: Розробка дидактичного проекту професійно-практичної підготовки кравців з проектування жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками

Науковий керівник кандидат педагогічних наук, доцент Косяк Інна Василівна затверджені наказом закладу вищої освіти від «03» 09 2024 року №188-уч

2. Сторок подання студентом КР 30.10.2024р.

3. Вихідні данні до КР сукня-сарафан з старовинними українськими візерунками, документація освітнього процесу в Київському національному університеті технологій та дизайну.

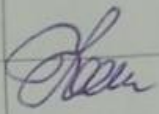
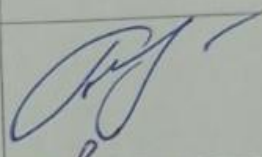
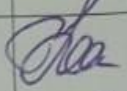
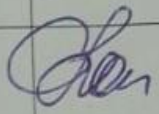
4. Зміст КР (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ; 1 Інформаційний розділ; 2 Технологічний розділ; 3 Методичний розділ;

Загальний висновок; Список використаних джерел; Додаток

5. Дата видачі завдання *11.09.2024р.*

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Косяк І.В., к.пед. н., доцент	11.04.2024	
Розділ 2	Струмінська Т. В. к. тех. н., доцент	11.04.2024	
Розділ 3	Косяк І.В., к.пед. н., доцент	11.04.2024	
Висновок	Косяк І.В., к.пед. н., доцент	11.04.2024	

7.	2.1 Допроєктні дослідження		
8.	2.1.1 Вибір сегменту потенційних споживачів та його характеристика		
9.	2.1.2 Аналіз напрямку моди та споживчих вподобань щодо обраного асортименту виробів		
10.	2.1.3 Вибір об'єкту проєктування		
11.	2.1.4 Конфекціонування матеріалів для виготовлення моделі одягу		
12.	2.2 Конструктивне рішення моделі одягу, що проєктується		
13.	2.2.1 Визначення вихідних даних та побудова конструктивної основи		
14.	2.2.2 Побудова модельної конструкції		
15.	2.3 Технологічне рішення моделі одягу, що проєктується		
16.	2.3.1 Вибір методів обробки вузлів швейного виробу		
17.	2.3.2 Складання раціональної технологічної послідовності виготовлення виробу		
18.	2.4 Розробка технологічної документації на модель одягу		
19.	2.4.1 Оформлення лекал-еталонів		
20.	2.4.2 Технічний опис зразка-еталону виробу		
21.	2.5 Правила техніки безпеки в процесі виготовлення моделі виробу		
22.	Висновок до першого розділу		
23.	Розділ 3 Розробка методичного забезпечення професійно – практичної підготовки кваліфікованих робітників за професією «Кравець»		
24.	3.1 Методичний аналіз навчально-програмної документації		
25.	3.1.1 Аналіз функціональної структури професійної діяльності робітників за професією «Кравець»		

26.	3.1.2 Аналіз навчального плану підготовки робітників за професією «Кравець»		
27.	3.1.3 Аналіз та формування навчальної програми дисципліни (чи предмету) «Виробничого навчання»		
28.	3.1.4 Вибір навчальної літератури		
29.	3.2 Дидактичний проект за темою «Виготовлення сукні» при підготовці кравців		
30.	3.2.1 Характеристика теми і її структурно-логічна схема		
31.	3.2.2 Постановка дидактичних цілей за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців		
32.	3.2.3 Формування базового матеріалу за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців		
33.	3.2.4 Розробка поурочного-тематичного плану за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців		
34.	3.2.5 Розробка дидактичних засобів навчання і контролю		
35.	3.2.6 Розробка планів уроків		
36.	3.2.7 Методичні рекомендації з проведення уроків з дисципліни «Технології виготовлення одягу»		
37.	Висновок до другого розділу		
38.	Загальний висновок		
39.	Список використаних джерел (не менше 50 штук)		
40.	Додатки		
41.	Оформлення магістерського дипломного проекту		

АНОТАЦІЯ

Шатун Надія Василівна Розробка дидактичного проєкту професійно-практичної підготовки кравців з поскрування жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками. – Рукопис.

Кваліфікаційна магістерська робота за спеціальністю 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)».- Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

В кваліфікаційній роботі розробляється сукня-сарафан з оздобленням вишивкою для жінок молодшої та середньої вікових груп. Базову модель виробу спроектовано на типову фігуру, першої та другої повнотних груп. Проаналізовано методи обробки швейного виробу. Розроблено технологічну документацію на виготовлення сукні жіночої. Розробка поурочного плану.

В рамках методичного розділу кваліфікаційної роботи проаналізовано педагогічну діяльність викладачів професійної освіти в галузі «Легкої промисловості», проведено методичний аналіз навчальнопрограмної документації. Розроблено проєкт за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту нескладної технологічної обробки» підготовки кравців швейної галузі на прикладі проєктування технологічного процесу виготовлення сукні жіночої в умовах промислового виробництва, також поурочно-тематичний план на тему: «Виготовлення сукні нескладної технологічної обробки», розроблені план та план-конспект уроку, складена інструкційно-технологічна карта та тестові завдання для перевірки знань учнів, надано методичні рекомендації щодо проведення уроків.

Ключові слова: вишивка, сукня-сарафан, технологія виготовлення, конструювання одягу, плани занять, дидактичний проєкт.

ANNOTATION

Shatun Nadiya Vasylivna Development of a didactic project for professional and practical training of tailors in sewing a women's sundress decorated with ancient Ukrainian patterns. – Manuscript.

Master's thesis in the specialty 015.36 "Professional Education (Technology of Light Industry Products)". - Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2024.

In the qualification work, a sundress with embroidery for women of younger and middle age groups is developed. The basic model of the product is designed for a typical figure of the first and second weight groups. The methods of processing the garment product are analyzed. Technological documentation for the manufacture of a women's dress is developed. A lesson plan is developed.

Within the framework of the methodological section of the qualification work, the pedagogical activity of teachers of vocational education in the field of "Light Industry" was analyzed, a methodological analysis of the curriculum documentation was conducted. A project was developed on the topic "Manufacturing of simple technological processing of dress and blouse products" for the training of tailors in the sewing industry using the example of designing the technological process of manufacturing a women's dress in industrial production conditions, as well as a lesson-thematic plan on the topic: "Manufacturing of a simple technological processing dress", a lesson plan and a lesson plan-synopsis were developed, an instructional and technological map and test tasks were compiled to test students' knowledge, and methodological recommendations for conducting lessons were provided.

Keywords: embroidery, sundress, manufacturing technology, clothing design, lesson plans, didactic project.

ЗМІСТ	
ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ТА ПРОФЕСІЇ «КРАВЕЦЬ».....	11
1.1. Легка промисловість України.....	11
1.2. Сукня-сарафан.....	13
1.3. Загальна характеристика професії "КРАВЕЦЬ"	14
Висновок до першого розділу.....	16
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ЖІНОЧОЇ СУКНІ-САРАФАНА З ОЗДОБЛЕННЯМ СТАРОВИННИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ВІЗЕРУНКАМИ.....	18
2.1. Допроєктні дослідження	18
2.1.1 Вибір сегменту потенційних споживачів та його характеристика... ..	18
2.1.2 Аналіз напрямку моди та споживчих вподобань щодо обраного асортименту виробів.....	19
2.1.3 Вибір об'єкту проєктування	23
2.1.4 Конфекціювання матеріалів для виготовлення моделі одягу	26
2.2 Конструктивне рішення моделі одягу, що проєктується.....	27
2.2.1 Визначення вихідних даних та побудова конструктивної основи ...	28
2.2.2 Побудова модельної конструкції	29
2.3 Технологічне рішення моделі одягу, що проєктується.....	32
2.3.1 Вибір методів обробки вузлів швейного виробу	32
2.3.2 Складання раціональної технологічної послідовності виготовлення виробу.....	37
2.4 Розробка технологічної документації на модель одягу	40
2.4.1 Оформлення лекал-еталонів	40
2.4.2 Технічний опис зразка-еталону виробу	41
2.5 Правила техніки безпеки в процесі виготовлення моделі виробу.....	43
Висновок до другого розділу	49
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗА ПРОФЕСІЄЮ «КРАВЕЦЬ»	51
3.1 Методичний аналіз навчально-програмної документації.....	51

3.1.1 Аналіз функціональної структури професійної діяльності робітників за професією «Кравець»	53
3.1.2 Аналіз навчального плану підготовки робітників за професією «Кравець».....	55
3.1.3 Аналіз та формування навчальної програми дисципліни «Виробниче навчання»	61
3.2 Дидактичний проект за темою «Виготовлення суконь» при підготовці кравців.....	73
- обробляти відкладний комір з мереживом, кантом;	73
- обробляти одинарний комір та комір який знімається;	73
- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).;	73
- обробляти відкладний комір з мереживом, кантом;	73
- обробляти одинарний комір та комір який знімається;	73
- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).;	73
- обробляти відкладний комір з мереживом, кантом;	73
- обробляти одинарний комір та комір який знімається;	73
- виконувати контроль якості.....	73
- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).;	73
- обробляти відкладний комір з мереживом, кантом;	73
- обробляти одинарний комір та комір який знімається;	73
- виконувати контроль якості.....	73
- вказувати технічні умови виконання операцій.....	74
- виконувати контроль якості.....	74
- виконувати контроль якості.....	74
Висновок до третього розділу.....	104
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	107

ВСТУП

Актуальність теми. В зв'язку з подіями, що розпочалися 24 лютого 2022 року, наше суспільство активно розпочало процес українізації. Це відображається в мові, культурі та науці. Саме тому вважається, що ми повинні згадати старі традиції та нашу автентичну, неповторну й прекрасну вишиванку.

З огляду на те, що в сучасному світі її використовують переважно як святковий одяг, можемо запропонувати оновити цей елемент національного вбрання, вводячи елементи вишивки навіть у повсякденний одяг.

Окрім того, таким чином можна відновити інтерес до культурної спадщини та посилити його. Це також сприятиме навчанню нового покоління майстрів легкої промисловості технікам ручної вишивки та операторам вишивальних машин.

Мета і завдання проєкта. Створити новий автентичний образ з елементами вишивки в декорі.

Об'єкт дослідження – це процес навчання та водночас творчої проєктної діяльності задля створення одягу з елементами вишивки в декорі що в одночас не матиме ніяких посилань на народний костюм за винятком візерунків.

Предмет дослідження – є методики та різні засоби навчання в легкій промисловості з допомогою яких можна освоїти різні методи для створення нових образів в моді та полегшення пошиву одягу за допомогою мінімізації затрат часу на пошив.

Для досягнення результатів необхідно **вирішити такі задачі:**

- Проаналізувати сучасні тенденції в моді;
- Розробити модель або колекцію що буде водночас йти в ногу з модою при цьому з вишитими елементами в костюмі;
- Створити креслення та лекала майбутнього елемента одягу;

- Визначити яким буде візерунок та частину костюму на якій вона буде вишита;
- Розробити послідовність пошиву та написати плани уроків до неї.

Наукова новизна - досить абстрактне поняття, особливо у сфері модних тенденцій. Будь-які сучасні модні віяння - це те, що вже існувало раніше і зараз знову повторюється з незначними змінами. Саме тому в цій роботі йдеться не стільки про новизну ідеї, скільки про актуальність виробів з орнаментами в національному стилі, відновлення їх популярності та надання нового смислового значення.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ТА ПРОФЕСІЇ «КРАВЕЦЬ»

1.1. Легка промисловість України

Легка промисловість - базова стратегічна галузь України, що охоплює виробництво широкого спектру товарів, здатних задовольнити потреби населення. Це один із небагатьох секторів економіки з швидким обігом капіталу. Легка промисловість є соціально значущою галуззю, орієнтованою на кінцевого споживача, і на 2020 рік забезпечувала 5 % бюджетних надходжень та 2,6 % українського товарного експорту.

Загальна характеристика

Після набуття Україною незалежності виробництво продукції підприємствами легкої промисловості значно скоротилося: у 2001 році випуск становив близько 22 % від рівня 1990 року. Загалом за роки незалежності виробництво товарів легкої промисловості скоротилося приблизно в 10 разів, а кількість працівників зменшилася з 750 тис. до 85 тис. осіб. Частка товарів легкої промисловості у виробництві знизилася з 20 % до 0,8 %.

Станом на сьогодні вітчизняна легка промисловість виробляє продукції на суму 3,218 млрд грн, близько 51 % якої експортується, переважно до країн Європи. В Україні функціонує понад 2,3 тис. малих і середніх підприємств цієї галузі. Основне виробництво зосереджене на середніх підприємствах, які забезпечують майже 80 % обсягів продукції. Майже всі підприємства приватизовані, у державній власності залишилось менше 1 % [16,с.156]

Галузь має значний виробничий потенціал і здатна виробляти широкий асортимент товарів для споживчих та промислових потреб. Легка промисловість України охоплює 23 види економічної діяльності, об'єднані в три основні групи:

1. Текстильне виробництво.
2. Виробництво одягу.
3. Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів.

До галузі також належать виробництво іграшок, фурнітури, столового посуду тощо. Сировиною для легкої промисловості служать натуральні, штучні та синтетичні волокна, які можуть бути як вітчизняного, так і імпортного походження.

Тенденції розвитку галузі

Підприємства легкої промисловості України об'єднуються в концерни, холдинги та утворюють кластери. Так, концерн «Ярослав» є національним лідером у текстильній галузі України. Станом на 2020 рік до складу концерну входять 4 підприємства, які спеціалізуються на виробництві різної продукції, зокрема постільної білизни, пледів, ковдр, матраців, махрових виробів, товарів для дітей, кухонного та іншого текстилю. Це ПП «Ярослав», ТОВ «Фабрика Промінь», ОДО «Богуславська суконна фабрика», ОДО «Стеблівська бавовняно-прядильно-ткацька фабрика». Промисловий холдинг «ТК-Груп» об'єднує підприємства з виготовлення тканин, пошиття одягу та домашнього текстилю.

У м. Хмельницькому виробники жіночого одягу об'єдналися в Подільський кластер виробників жіночих суконь, а виробники весільних суконь - у Подільський весільний кластер. Західноукраїнський кластер індустрії моди, створений у червні 2018 року у Львові, об'єднав 40 компаній регіону. Представники кластерів прагнуть скористатися перевагами співпраці та створити сильний світовий бренд «Зроблено в Україні».

У 2000 році була утворена Асоціація «Укрлегпром», яка станом на початок 2021 року об'єднує на добровільних засадах 257 провідних підприємств легкої промисловості України. Підприємства-учасники Асоціації виробляють понад 60 % загального обсягу продукції легкої промисловості країни [19].

На розвиток легкої промисловості впродовж 2020-2021 років суттєво вплинула пандемія. За 9 місяців 2020 року галузевий експорт скоротився на 11,4 %, а імпорт - на 5,6 %. Водночас на внутрішньому ринку України споживалося лише 53,79 % продукції вітчизняних виробників, тоді як

імпортозалежність у сегменті кінцевого споживання товарів сягнула 87,22 %. За різними оцінками, купівля одягу в Україні скоротилася на 50-60 %, а замовлення іноземних компаній на виготовлення одягу в Україні знизилася на 30 %. У результаті галузь втратила близько 20 тис. робочих місць. Водночас підприємства легкої промисловості та приватні виробники швидко перепрофілювалися на виробництво засобів захисту.

Перспективи розвитку галузі полягають у підвищенні конкурентоспроможності вітчизняної продукції, розширенні внутрішнього ринку та вдосконаленні нормативно-правової бази. Перспективним є створення товарів, що не мають аналогів за межами України та відображають культурні здобутки й мистецькі традиції українського народу. Для реалізації цих заходів необхідні значні інвестиції. Легка промисловість має потенціал стати однією із пріоритетних галузей у стратегічному розвитку промисловості України.

1.2. Сукня-сарафан

Історія появи сарафана

Слово "сарафан" вперше згадується в літописах 1376 року. Спочатку цей вид сукні без рукавів носили прості жінки, дочки купців на території Київської Русі та Московської держави. Згодом мода на сарафани поширилася по всій Європі. Фасони в різних країнах відрізнялися за кроєм і стилем, але залишалися подібними до оригінальної сукні з щільної тканини. Російський варіант сарафана міг мати гудзики, бути суцільнокроєним або зі швом спереду.

Сарафан доповнювався поясом, національними елементами, візерунками та оберегами. Він не мав рукавів, під нього одягалася просторова сорочка, а аксесуаром служила підвіска на шиї. Найбільш заможні жінки могли дозволити собі весільний сарафан, прикрашений унікальними візерунками, що символічно відганяли злих духів та приносили новій сім'ї мир

і спокій. Після весілля жіночий одяг змінювався: молоді дівчата носили однотонні речі, тоді як заміжні жінки віддавали перевагу червоному сарафану, що символізував початок нового життя.

Різновиди сучасного сарафана

У XXI столітті сарафан залишається популярним, хоча й зазнав певних змін. Тепер він став частиною літнього гардероба, виготовляється з тонких тканин, у яскравих кольорах та вільних фасонах. Особливо часто його можна побачити на морських курортах: в Одесі, на Лазурному березі, на пляжах Греції, Італії [24].

Відмінною особливістю літніх сарафанів є розширений крій і великі пройми для рук, що дозволяє комфортно перебувати на вулиці навіть у спекотну погоду. У прохолодні дні сарафан можна комбінувати з футболкою нейтрального кольору або легкою кофтинкою. Сарафан гармонійно поєднується з босоніжками та капелюхом.

Крім літнього варіанту, можна придбати сарафан для роботи. Такі моделі зазвичай більш закриті, краще прилягають до фігури і мають стриманіші кольори. В них можна піти на навчання, в офіс чи на напівофіційний захід. Крім того, сарафани стали популярними і в холодну пору року - їх можна носити з гольфами, щільними колготками та черевиками. Модниці часто створюють унікальні образи, комбінуючи сарафани з різними елементами гардероба, і для них важлива не ціна, а стильність і практичність.

1.3. Загальна характеристика професії "КРАВЕЦЬ"

Кравець виготовляє за індивідуальними замовленнями швейні вироби різного призначення для різних категорій населення, виконує переробку виробів, бере участь у запуску нових моделей у виробництво. Усі роботи поділяються на ручні та машинні.

Професійно важливі якості: посидючість, зосередженість, художній смак, просторова уява, хороший зір і координація рухів рук.

Суміжні професії: майстер виробничого навчання, модельєр-конструктор, технолог швейного виробництва.

Повинен знати на II розряд: асортимент тканин для виготовлення столової та постільної білизни; види та властивості білизняних тканин; будову та правила експлуатації обладнання, що обслуговується; технологію виготовлення столової та постільної білизни; технологію обробки деталей фартуха; методи та прийоми ремонту, штопання, чищення готових виробів; методи з'єднання фурнітури з виробом; способи зняття фурнітури, оздоблення, хутряних комірців; правила пакування, оздоблення та маркування за номерами речей; технологію виконання всіх видів ручних, машинних та волого-теплових робіт, технічні умови на їх виконання; призначення та принцип роботи обладнання, яке обслуговується [11,с.147].

Повинен знати на III розряд: асортимент поясних виробів; технологію виготовлення та методи обробки деталей поясних виробів; види та властивості матеріалів, що використовуються; будову та правила експлуатації обладнання, що обслуговується; методи ремонту, штопання, чищення готових виробів; способи з'єднання фурнітури з виробом.

Асортимент виробів платтєво-блузочного спрямування включає різноманітні вироби, що відрізняються видами, властивостями матеріалів та особливостями обробки тканин. Сучасні технології виготовлення та методи обробки деталей цього асортименту передбачають специфічні підходи до обробки, пошиття, ремонту та волого-теплової обробки. Знання будови та правил експлуатації обладнання, що обслуговується, є необхідними для належної реалізації виробничих процесів.

На рівень кваліфікації II розряду працівник повинен мати навички ремонту тканин та виробів вручну або за допомогою обладнання. Він має вміти виконувати різні види ручних і машинних строчок, виготовляти постільні, столові вироби, фартухи, чохли, штори, мішки, виконувати

з'єднання деталей різних конфігурацій та дублювати дрібні елементи. Працівник також повинен здійснювати штопання, очищення готових виробів, з'єднувати вручну фурнітуру і гудзики без обмотування ніжки, а також знімати фурнітуру для чищення та фарбування одягу [10, с.44].

На рівень кваліфікації III розряду фахівець повинен вміти виготовляти спідниці та брюки без підкладки за індивідуальними замовленнями, ремонтувати натільну, столову та постільну білизну, виконуючи це на машинах або вручну згідно з паспортом замовлень, державними стандартами та технічними умовами. Обов'язки включають обметування зрізів деталей, обробку петель на спеціальній машині, перенесення розмітки закрійника на симетричні деталі, пришивання гудзиків з обмотуванням ніжки, розпорювання та чищення деталей, а також склеювання прямих розривів матеріалу.

Фахівець також має володіти навичками пошиття халатів, суконь, блуз нескладної технологічної обробки, створення моделей і зразків, а також обробки і ремонту підкладки, бортової та утеплювальної прокладки, стьобання хутряного крою. Додатково необхідно вміти виконувати волого-теплову обробку дрібних деталей, чистити готові вироби, усувати незначні неполадки в роботі устаткування, проводити його чищення та змащування.

Для здобуття професії в системі професійно-технічної освіти необхідна повна загальна середня освіта, а також професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

Сфера професійної діяльності випускника включає виробництво текстильних виробів, виконання індивідуальних замовлень швейних виробів нескладної технологічної обробки, виготовлення робочого та верхнього одягу, а також виробництво спіднього одягу спеціалізованими підприємствами за індивідуальними замовленнями населення.

Висновок до першого розділу

У висновку до першого розділу можна підкреслити, що легка промисловість України є однією з важливих складових національної

економіки, яка створює значний обсяг робочих місць і забезпечує потреби споживачів у якісних виробах. Особливу увагу слід звернути на специфіку професії кравця як ключової в швейному виробництві, яка об'єднує творчий підхід із технічною майстерністю, що дозволяє створювати одяг, враховуючи індивідуальні потреби клієнтів.

Сукня-сарафан, як популярний елемент гардеробу, у розрізі розвитку сучасної моди та відродження національних традицій, демонструє актуальність народних мотивів і значення національної самобутності в одязі. Професія кравця передбачає оволодіння не тільки практичними навичками шиття та крою, але й знанням особливостей матеріалознавства, технологій обробки тканин та професійного етикету.

Таким чином, у розділі було обґрунтовано значення легкої промисловості в економіці України, окреслено роль національного одягу в сучасній моді та висвітлено основні характеристики професії «кравець», яка вимагає високого рівня професійної компетентності та творчого підходу.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ЖІНОЧОЇ СУКНІ-САРАФАНА З ОЗДОБЛЕННЯМ СТАРОВИННИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ВІЗЕРУНКАМИ

2.1. Допроєктні дослідження

2.1.1 Вибір сегменту потенційних споживачів та його характеристика

При створенні одягу обов'язковим є розуміння, для кого ми його створюємо. Саме для того, щоб розробити одяг, максимально відповідний певним потребам, проводять аналіз типу споживачів.

Таблиця 1 - Характеристика типу споживачів одягу

Назва ознаки	Характеристика варіантів ознак
Стать	Жіноча / Чоловіча
Вікова група	Молодша (18-25 років) / Середня (25-35 років) / Старша (35-45 років)
Розмір-зріст	Жін. 160-165 см / Чол. 46-48 розмір
	Жін. 170-175 см / Чол. 50-52 розмір
	Жін. 180+ см / Чол. 54-56 розмір
Тілобудова	Худа / Середня / Повна
Соціально-культурне середовище проживання	Місто / Село
Рівень достатку	Низький / Середній / Високий
Сфера використання	Повсякденний одяг / Святковий одяг

Згідно з проведеною характеристикою типу споживача, можна зробити такі висновки. Представлена колекція призначена для жінок віком від 18 до 25 років, переважно з середнім рівнем достатку, для повсякденного використання. Сукні колекції здебільшого підходять жінкам зростом 160-165 см, розміром 46-48, з нормальною повнотою та середньою тілобудовою.

Особливості цих моделей найбільш сучасно й актуально відображають культуру та мистецтво нашої країни. Важливим аспектом є вдосконалення і застосування в сучасній моді елементів візерунків та технологій, що мають історичне значення, для підкреслення національної автентичності й культурної спадщини.

2.1.2 Аналіз напрямку моди та споживчих вподобань щодо обраного асортименту виробів

Спираючись на визначення модерності як певної мистецької філософії, яка здатна обґрунтувати створення кожного нового стильового напрямку розвитку форм одягу, спробуємо проаналізувати момент стану тандема “мода-традиція” в Україні на межі наших століть (тисячоліть). Не заглиблюючись у значення терміна “мода” у всьому розмаїтті, зацентруємо увагу на її європейськості за походженням та тлумаченні цієї ж її “європейськості” як категорії визначення рівня вітчизняної моди. Аксиоматичним є одне з дефініцій моди як явища культури, тому можливим для неї стане перефразування Михайла Рудницького, який слушно наголошує, що “...питання європейськості йде в одному ряду з питанням сучасності...”, у пропонованій формі:

1) В якому розумінні українська мода називається європейською? 2) Чи українська мода є співтворцем європейської моди? 3) Яким сучасним духовним потребам яких суспільних кіл, субкультур відповідає українська мода? 4) Що може бути джерелом для української моди, щоби реально впливати, змінювати психологію сучасних людей? 5) Чи українська мода здатна до входження у Європу “до такої міри, щоби вона почула “наш”, тобто, український голос?” [18,с.234].

Ці питання водночас зараз дуже актуальна і буде такою до тих пір доки не зміниться вектор наслідування у всьому світі. З огляду на всі обставин останнього часу я спробую відповісти на питання:

В зв'язку з активним ввозом європейських товарів основу модних тенденцій в Україні складає саме мода Європи, проте останні два роки дуже активними стали національні мотиви в одязі завдяки чому з'явився великий прошарок в моді який займає національний одяг.

Сучасна мода багатогранна і сумує в собі багато різних на перший погляд важко поєднаних мотивів. Зараз в моду повертається практичність, ніжні кольори здатні освіжити будь-кого. Особливо тішить товернення

вишивки в якості декору на одяг. Вважається що, саме Україна в цьому році може зайняти лідерські позиції в моді завдяки вишитим орнаментам на одязі.

Український народ з давніх часів славився саме своїми вишиванками. В зв'язку з цим мій дипломний проєкт являє собою осучаснення вишиванки та повернення тих орнаментів про які давно забули, наприклад:

Мал.1 – Буковина

Мал.2 – Франківськ

Мал.3 – Крим

Мал.4 – Чернігів

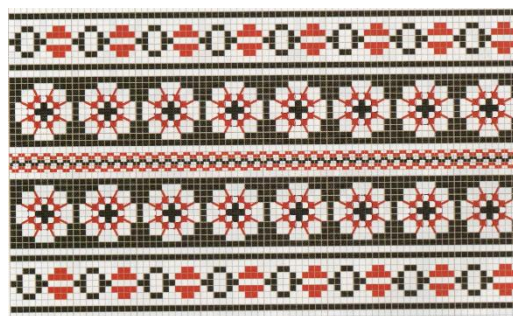
Мал.5 – Закарпаття

2.1.3 Вибір об'єкту проєктування

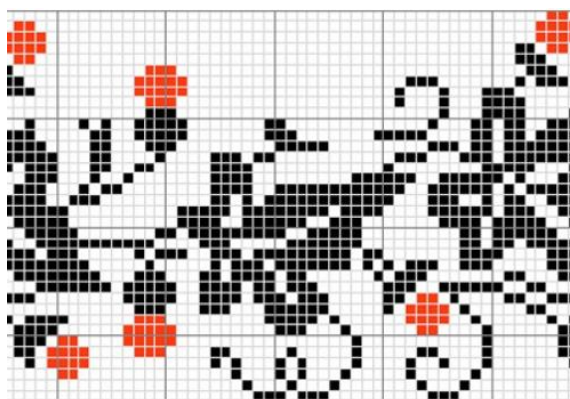

Мал. 6 – а) Модель сукні з вишивкою; б) Зразок вишивки для сукні.

Мал. 7 – а) Модель сукні-сарафана з вишивкою; б) Зразок вишивки для сукні.

Мал. 8 – а) Малюнок моделі сукні з вишивкою; б) Зразок вишивки для сукні.

У цьому проєкті особлива увага приділяється новому підходу до традиційної вишиванки. Ми звикли до її консервативного вигляду, але в умовах значних змін у нашій державі доречно спробувати додати до звичних моделей елементи сучасності. Хоча ці моделі можуть не мати оригінальної конструкції, вони вдало ілюструють гармонійне поєднання сучасних модних тенденцій з культурною спадщиною нашого народу.

Для практичного втілення було обрано модель, зображену на малюнку 7.

2.1.4 Конфекціювання матеріалів для виготовлення моделі одягу

Таблиця 2 – Конфекційна карта

	Зразок	Властивості
Основний матеріал		Склад: 70% бавовни, 30% поліестера; Ширина: 150 см.; Вид оздоблення: гладкофарбована; Колір: персиковий; Властивості: міцна, м'яка, зносостійка, гігроскопічна, повітропроникна, низький рівень сипучості.
Матеріал для вставок		Склад: 80% бавовни; 20% поліестера; Ширина: 150 см.; Вид оздоблення: гладкофарбована; Колір: Персиковий; Властивості: міцна, м'яка, зносостійка, гігроскопічна, повітропроникна, середній рівень сипучості.

Клейовий матеріал		Склад: 100% бавовна; Ширина:90 см.; Колір: білий; Вид: дублери; Спосіб нанесення клейового покриття: крапковий; Властивості: розтяжна, формостійка, м'яка.
Нитки для вишивки		DMC
Фурнітура Потайна блискавка		Розмір: 30 см.
Зеднувальний матеріал		Номер:120; Розтяжність: низька; Кручення: праве; Склад: 100% поліестер; Колір: персиковий; Термостійкість: Середня; Властивості: пружні, еластичні, міцні.

2.2 Конструктивне рішення моделі одягу, що проєктується

Будь-яка побудова починається з правильного зняття розмірних показників. Це є важливою умовою для точної розробки конструкції та подальшої роботи з нею. Однак існують стандартні розмірні значення, що узагальнені в розмірних сітках, які застосовуються в масовому виробництві. Розмірні показники, зняті з моделі, наведено в таблиці №3.

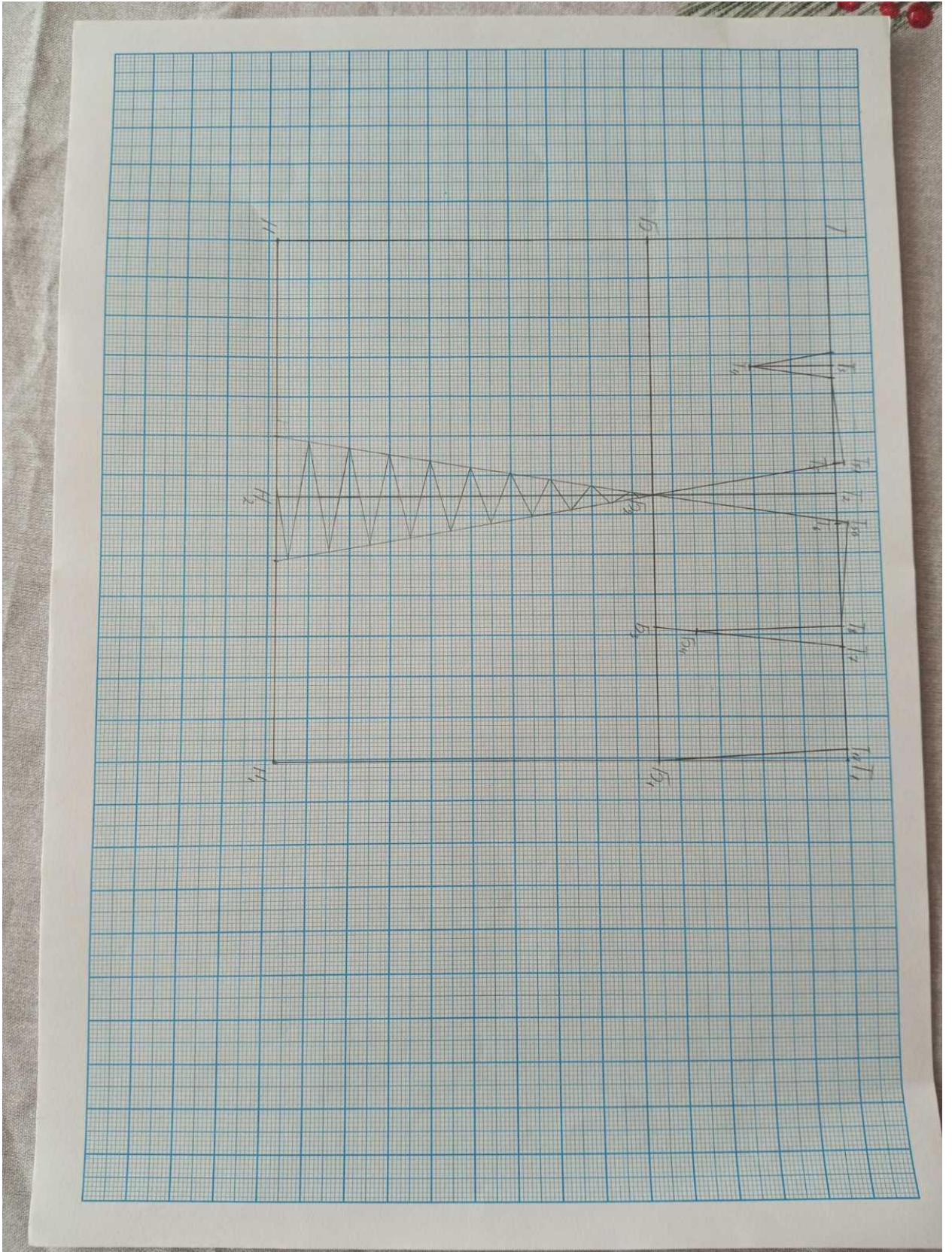
2.2.1 Визначення вихідних даних та побудова конструктивної основи

Таблиця № 3 – Розмірні ознаки

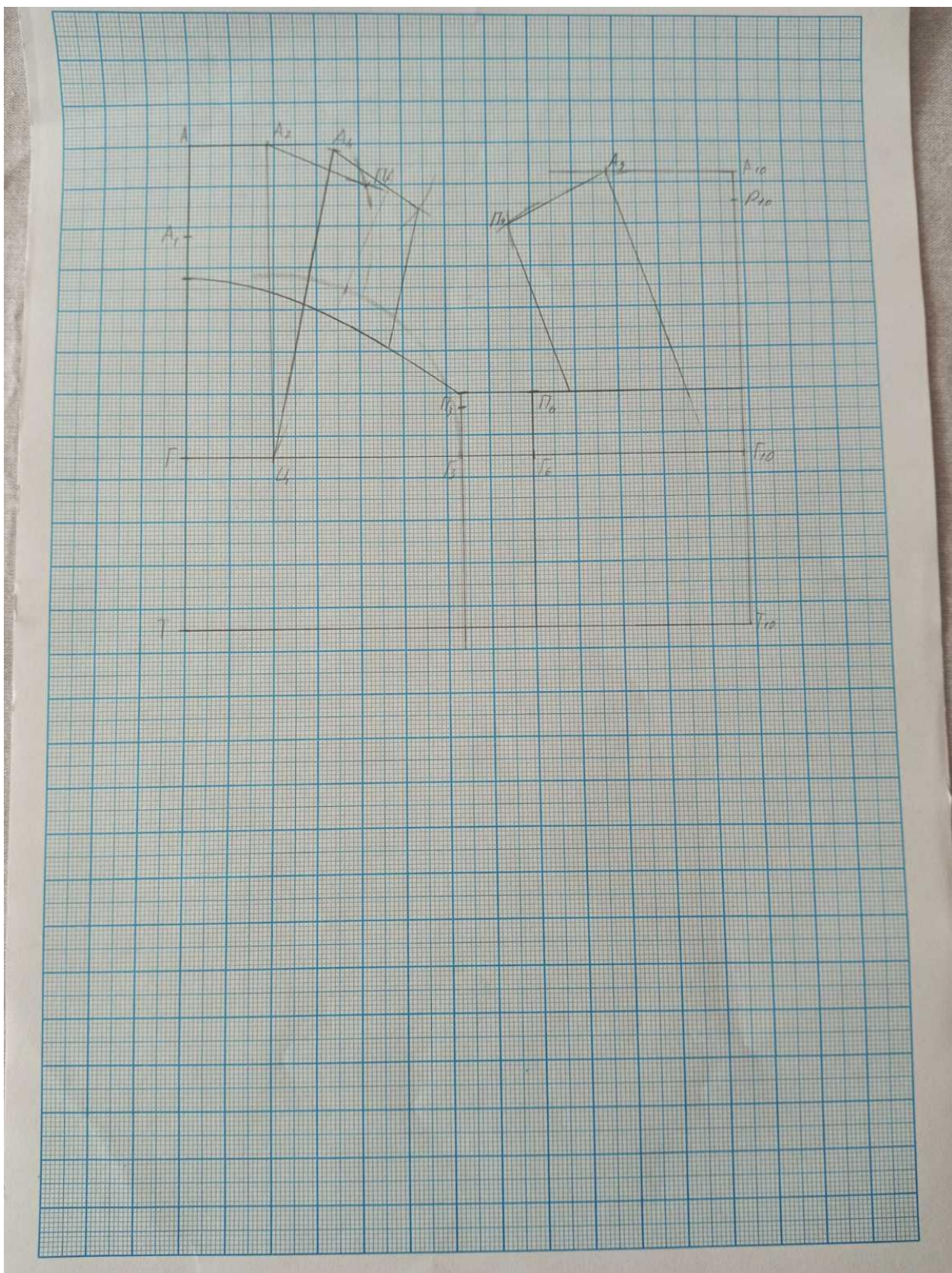
Розмірна ознака	Умовне позначення	Мірки
Обхват шиї	Ош	35
Напівобхват грудей другий	Сг2	47
Напівобхват грудей третій	Сг3	48.75
Напівобхват талії	Ст	38.5
Напівобхват стегон	Сст	50.5
Ширина плечового поясу спереду	Шппп	18
Ширина грудей перша	Шг1	21
Ширина грудей друга	Шг2	25
Відстань між центрами грудей	Цг	8
Глибина горловини	Гг	37
Довжина талії до переду	Дтп	46
Висота грудей	Вг	30
Висота плеча коса переду	Впкп	28
Висота плеча переду	Впп	35
Ширина плеча	Шп	10
Ширина плечового поясу спинки	Шппс	22
Ширина спинки	Шс	18.5
Довжина талії спинки перша	Дтс1	43
Довжина талії спинки друга	Дтс2	40
Висота плеча коса спинки	Впкс	45
Висота плеча спинки	Вп	42

У таблиці №3 наведені основні розмірні ознаки, необхідні для побудови конструкції виробу. Кожна розмірна ознака має умовне позначення та відповідні мірки, що забезпечують точність підбору розміру та враховують анатомічні особливості моделі. Наприклад, обхват шиї (Ош) становить 35 см, що дозволяє врахувати комфортну посадку комірця. Розмірні показники, такі як напівобхват грудей, талії та стегон, а також додаткові параметри, як-от ширина плечового пояса чи довжина талії, є необхідними для правильної побудови основних елементів одягу та забезпечення комфортної посадки виробу на фігурі. Ця таблиця слугує основою для розробки індивідуальної конструкції та забезпечує точність кожного етапу процесу конструювання.

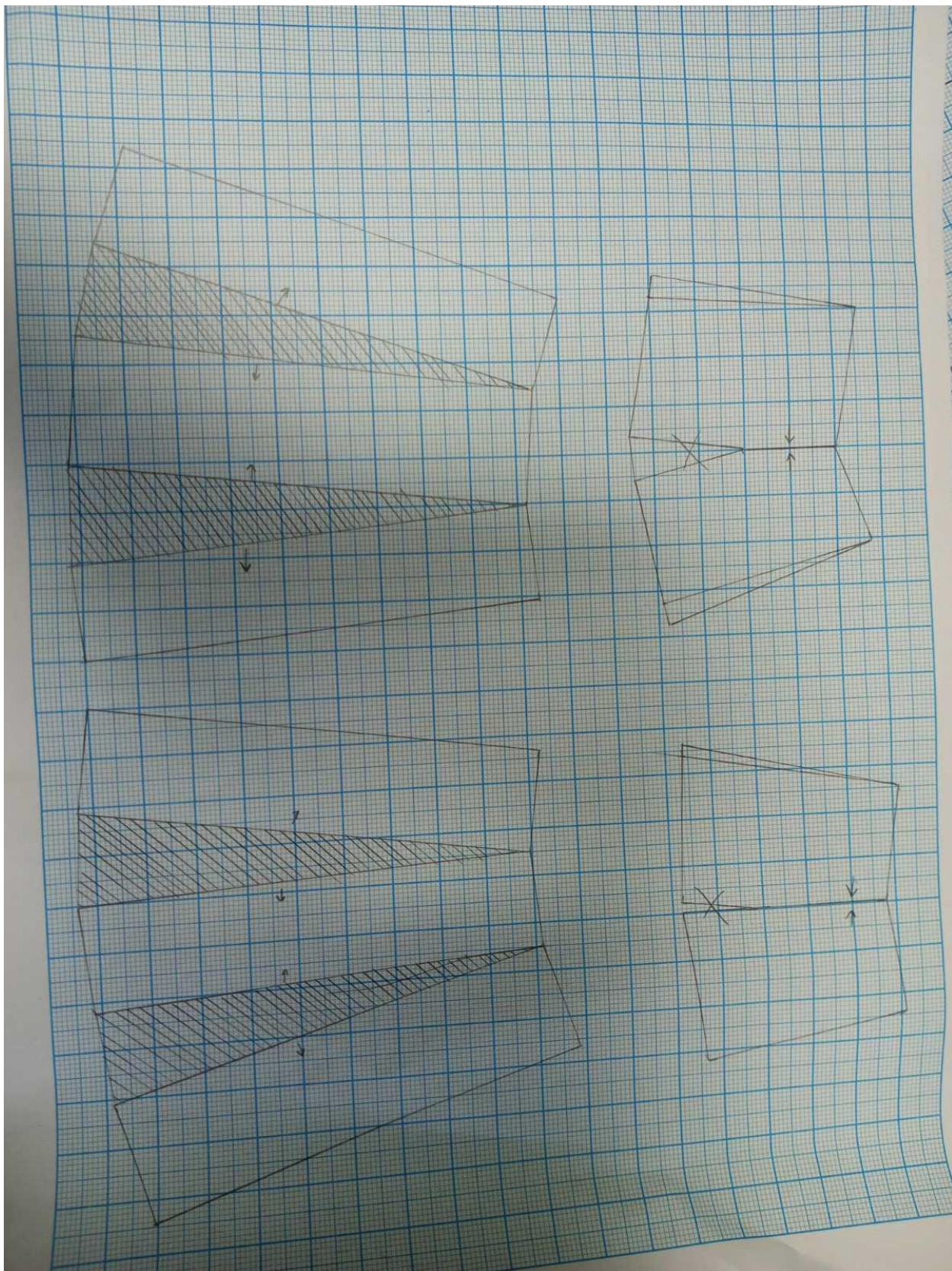
2.2.2 Побудова модельної конструкції

Мал. 9

Мал. 10

Мал. 11

2.3 Технологічне рішення моделі одягу, що проєктується

2.3.1 Вибір методів обробки вузлів швейного виробу

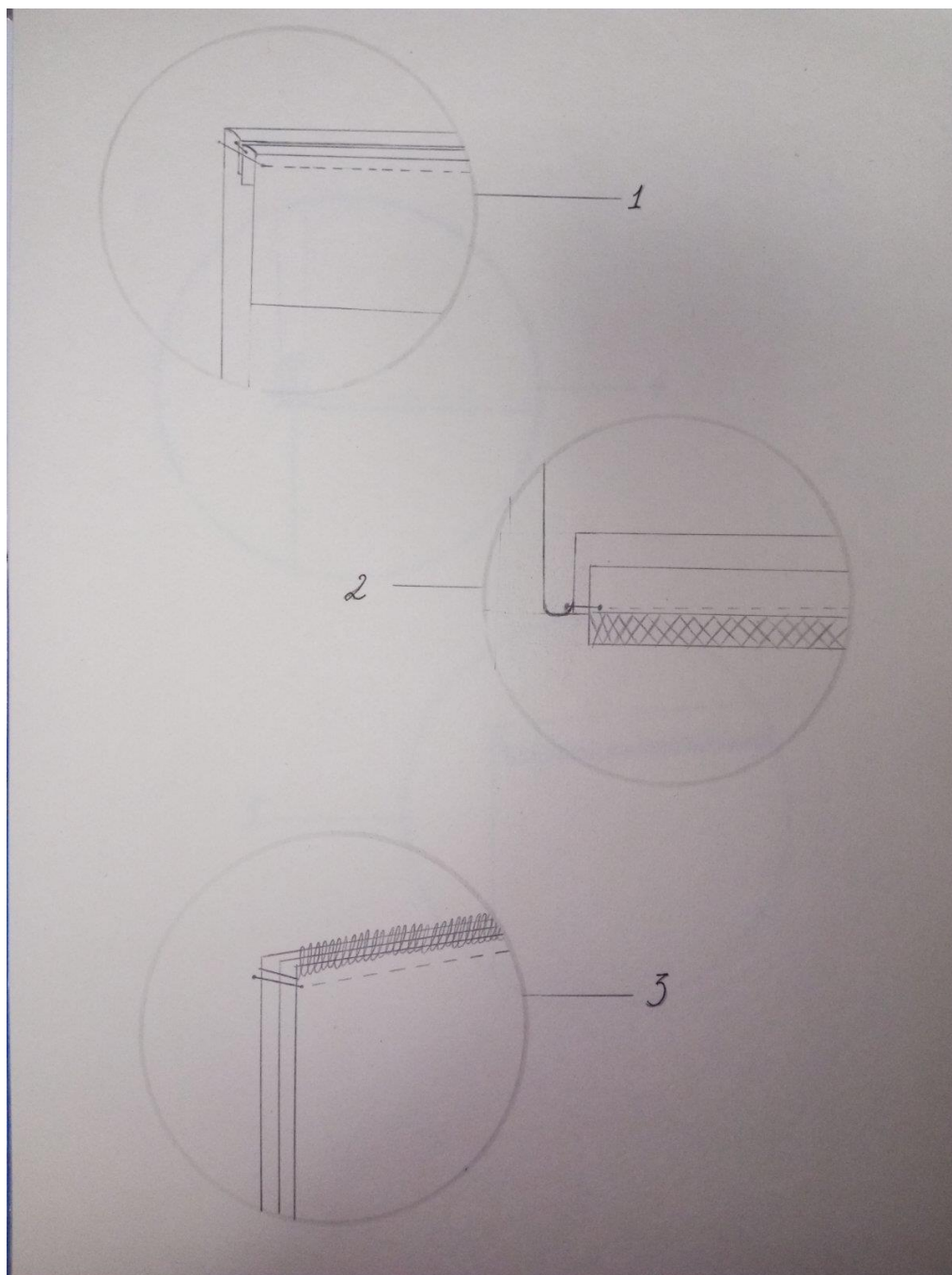
Для обробки основних швейних вузлів пропоную наступні методи:

1. Обробка верхнього краю виробу за допомогою обшивки з перекантом всередину.
2. З'єднання кокетки з ліфом та спідницею шляхом застосування закритого шва.
3. Обробка низу спідниці підгинальним швом з відкритим обметаним зрізом.

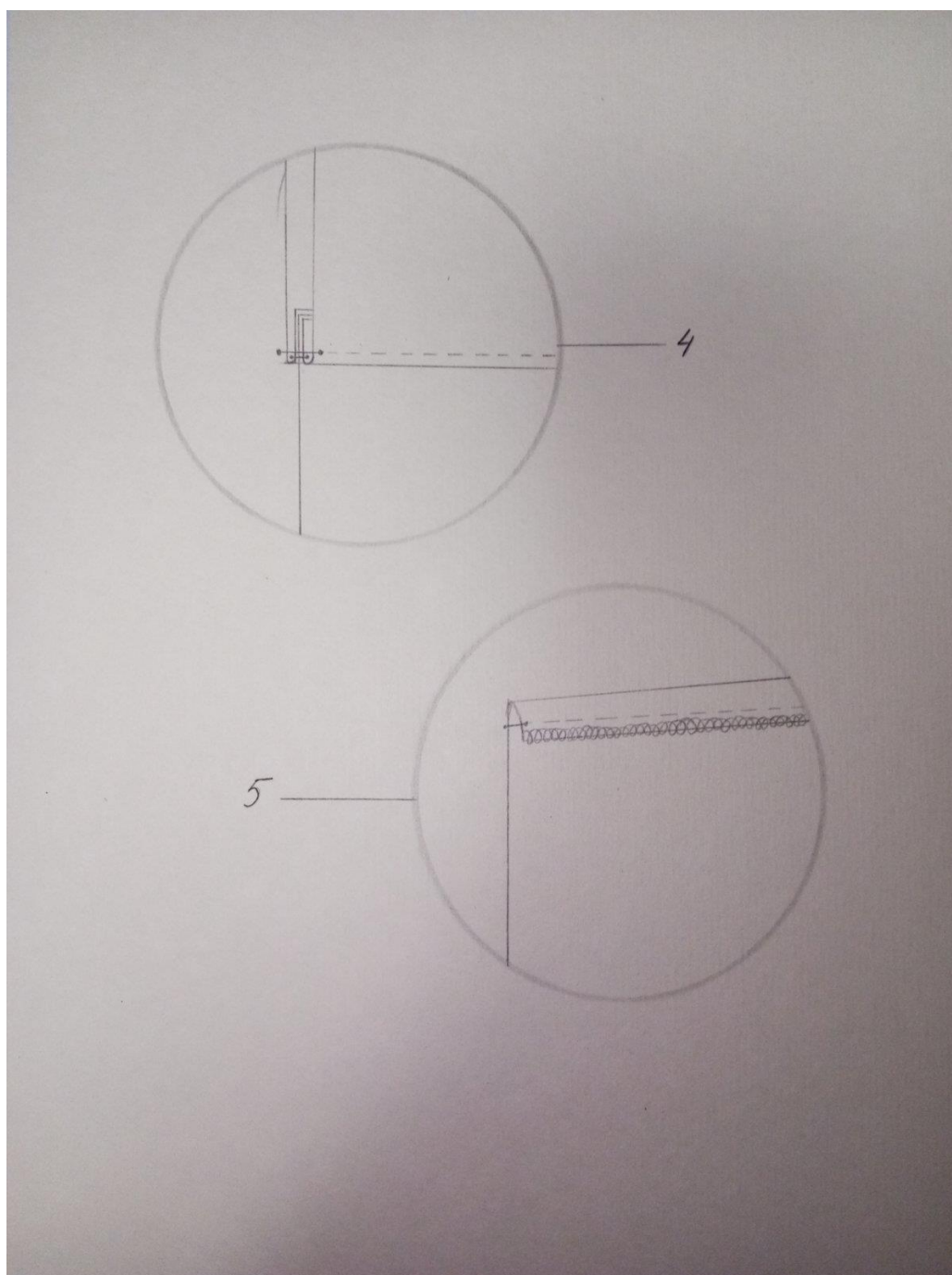
Вважаю, що саме ці способи обробки є найбільш доцільними для даного виробу, оскільки вони забезпечують акуратний вигляд та функціональність.

Мал. 12

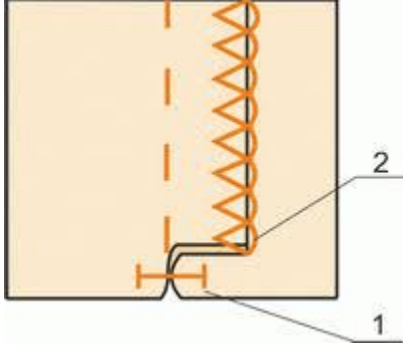
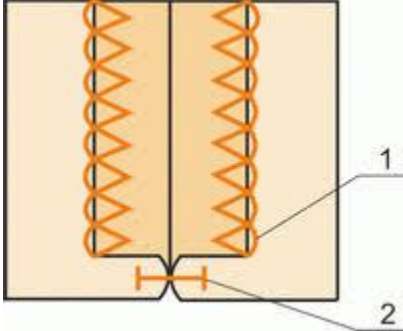
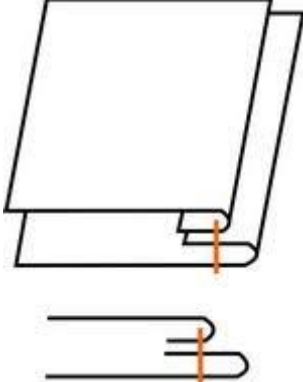
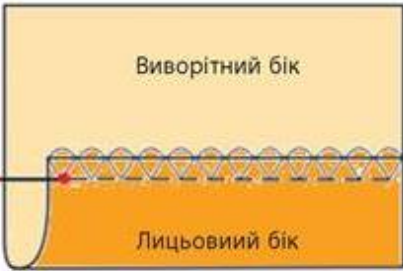

Мал. 13

Мал. 14

Таблиця №4 - Характеристика способів з'єднання деталей швейного виробу

№ з\п	Вид шва	Графічне зображення шва	ТУ та параметри шва
1	Зшивний шов з запрасуванням		0,5-1,5 см.
2	Зшивний шов з розпрасуванням		0,5-1,5 см.
3	Обшивний шов з утворенням канту		0,5 - 0.7 см. шов вшивання; 0.1 - 0.2 см. кант
4	Крайовий шов упідгин із відкритим обметаним зрізом закріплений оздоблювальною строчкою		0.2 – 0.3 см. строчка від краю

Таблиця №4 представляє характеристику способів з'єднання деталей швейного виробу, включаючи різні види швів, їх графічне зображення та технічні умови (ТУ) і параметри швів. Зокрема:

Зшивний шов із заправуванням - забезпечує акуратне з'єднання деталей з заправаним припуском на шов. Зазначена ширина шва становить 0,5-1,5 см, що підходить для легких тканин.

Зшивний шов із розправуванням - використовується для з'єднання деталей, при якому припуски шва розправуються в різні сторони. Це додає міцності і дозволяє уникнути зайвих товщин на шві. Рекомендована ширина шва також становить 0,5-1,5 см.

Обшивний шов з утворенням канту - забезпечує декоративний вигляд виробу завдяки канту, ширина якого становить 0,1-0,2 см. Використовується для більш декоративних елементів, де шов виконує не тільки з'єднувальну, а й естетичну функцію. Ширина шва для вшивання канту - 0,5-0,7 см.

Таблиця є корисним інструментом для вибору оптимального способу з'єднання деталей швейного виробу, враховуючи як технічні, так і естетичні вимоги.

2.3.2 Складання раціональної технологічної послідовності виготовлення виробу

У сучасному світі вишивку поділяють на два основні типи: ручну та машинну. Машинна вишивка виконується на спеціальних вишивальних машинах, де спеціаліст використовує зображення в електронному форматі, яке за допомогою спеціального програмного забезпечення перетворюється на схему. Цю схему завантажують у вишивальну машину, яка автоматично виконує вишивку.

Ручна вишивка є значно багатограннішою і може виконуватися за допомогою різноманітних технік, серед яких:

- Простий косий хрестик;
- Ланцюжковий шов;
- Шов "штапівка";
- Дворядковий вистіг;

- Протягування нитки по прямій;
- Штапівка двобічна;
- Зерновий вивід однорядковий з подвійним перехрестям;
- Квадратова штапівка двобічна;
- Зерновий вивід з подвійним перехрестям;
- Курячий брід однопрохідний та спарений;
- Курячий брід з перехрестям прутиків і чисниць (дворядний, повний, двопрхідний);
- Петлеві обметувальні шви;
- Та інші.

Обраний мною візерунок є досить простим, проте у ньому використано не лише класичний хрестик, а й штапівку та півхрестик. Ці елементи надають вишивці унікальності та особливого стилю, підкреслюючи її неповторність.

Таблиця № 5 - Технологічна послідовність виготовлення швейного виробу

Номер неподільної операції	Зміст неподільних операцій	Вид роботи	Розряд	Час на виготовлення операції	Обладнання
1	Продублювати бретелі	П	4	50	Rotondi MG-45
2	Вкласти верхню та нижню деталі бретелей	Р	1	10	
3	Зшити з двох боків	М	3	30	Juki 8100
4	Вивернути	Р	1	10	
5	Припрасувати	Пр	3	40	Siltes 2035
	Обробка обшивки ліфа				
6	Продублювати обшивки	П	4	50	Rotondi MG-45
7	Обметати обшивки	С	2	70	Juki 6814
8	Зшити обшивки	М	3	30	Juki 8100
9	Розпрасувати шов зшивання обшивок	Пр	3	65	Siltes 2035
	Обробка поясу-кокетки				
10	Продублювати пояс-кокетку	П	4	50	Rotondi MG-45

11	Обметати з усіх боків	С	3	60	Juki 6814
	Обробка ліфа				
12	Обметати бокові зрізи пілочки та спинки	С	3	50	Juki 6814
13	Викласти пілочку та спинку лицем до лиця	Р	1	10	
14	Зшити по боковому зрізу	М	3	50	Juki 8100
15	Розпрасувати шви зшивання	Пр	3	40	Silter 2035
	Монтаж виробу				
16	Вкласти пояс-кокетку лицем до лиця	Р	1	10	
17	Зшити правий бік	М	2	40	Juki 8100
18	Розпрасувати шов зшивання	Пр	3	20	Silter 2035
19	Обметати бокові зрізи переднього та заднього полотнища спідниці	С	3	50	Juki 6814
20	Вкласти полотнища спідниці лицем до лиця	Р	1	10	
21	Зшити бокові зрізи спідниці	М	2	70	Juki 8100
22	Розпрасувати шви	Пр	3	40	Silter 2035
23	Вкласти до верхнього зрізу спідниці зовнішню та внутрішню деталь поясу-кокетки	Р	1	10	
24	Зшити спідницю з поясом-кокеткою	М	3	25	Juki 8100
25	Обметати шов зшивання	С	2	40	Juki 6814
26	Вкласти низ ліфу до поясу-кокетки	Р	1	10	
27	Зшити ліф з поясом-кокеткою	М	3	35	Juki 8100
28	Обметати шов зшивання	С	3	20	Juki 6814
29	Вивернути	Р	1	10	
30	Випрасувати	Пр	3	60	Silter 2035
31	Вшити потайну блискавку в пояс-кокетку	М	4	90	Juki 8100
32	Припрасувати шов вшивання блискавки	Пр	3	10	Silter 2035

33	Вкласти бретелі та обшивку до верху ліфа	Р	1	10	
34	Вшити обшивки	М	3	40	Juki 8100
35	Обметати	С	2	30	Juki 6814
36	Припрасувати з перекантом в середину	Пр	3	20	Silter 2035
37	Обметати низ виробу	С	2	50	Juki 6814
38	Запрасувати	Пр	4	70	Silter 2035
39	Прокласти оздоблювальну строчку	М	3	30	Juki 8100
40	Почистити від виробничого сміття	Р	2	200	
41	Кінцева волого теплова обробка	Пр	4	150	Silter 2035
42	Контроль якості готового виробу	Р	3	100	

2.4 Розробка технологічної документації на модель одягу

Стандартизація - це діяльність, спрямована на встановлення положень для загального і багаторазового застосування щодо існуючих або потенційних завдань з метою досягнення оптимального рівня впорядкування в певній сфері. Основною метою стандартизації є підвищення відповідності продукції, процесів і послуг їх функціональному призначенню, усунення бар'єрів у торгівлі та сприяння науково-технічному співробітництву.

2.4.1 Оформлення лекал-еталонів

Лекала деталей є технічним документом, що визначає конструктивну форму та розмір деталей, а також технічні умови для їх розкрою та виготовлення. Основними показниками для розробки комплекту лекал є правильно побудована конструкція виробу після внесення всіх необхідних коректив, врахування властивостей матеріалів, що використовуються в процесі, визначення способу обробки та необхідного обладнання. Перед виготовленням лекал проводиться моделювання та перевірка відповідності деталей основним конструктивним лініям.

Еталонні лекала використовуються не лише в розкрійному, а й у підготовчому цехах. Закрійники найчастіше застосовують лекала, виготовлені з фанери або пластику. Лекала, що використовуються для намітки на деталях, зазвичай виготовляють із пластику, а лекала для запрасування — з металу, що забезпечує їх тривалу експлуатацію.

2.4.2 Технічний опис зразка-еталону виробу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Керівником дипломного
проекту в «КНУТД»

к. пед. Н., доцент

Косяк Інна Василівна

ТЕХНІЧНИЙ ОПИС

МОДЕЛЬ № 367

Виріб: сукня з бавовняної тканини для жінок молодого віку

Сезон - літо.

НТД-ГОСТ225438-5 “Одяг повсякденний сукневого асортименту.
Загальні технологічні умови.”

Зразок моделі розроблений - КНУТД.

Зразок моделі затверджений художньо-технічною радою ЗАОПЕШФ
“КНУТД”.

Протокол №71 від 12.03.2024р.

За основу при розробці прийняті розмірні ознаки, які було знято з
замовника.

Модель рекомендована для масового виробництва:

Розмір: 44-50;

Зріст: 160-176;

Повнота грудей: 3-5;

Назва підприємства виробника - КВПУТДО.

Автори моделі:

Художник	Шатун
Конструктор	Шатун
Технолог	Шатун

Художній опис

Мал. 15

Сарафан виконаний із гладкофарбованої тканини, має відрізню кокетку з поясом та спідницю напівсонце. Кокетка та бретелі оздоблені вишивкою, що додає виробу декоративності та індивідуальності. На пілочці та спинці є

призборка в області талії, що створює м'які складки та забезпечує зручність носіння.

Кокетка є пришивною і складається з двох частин - внутрішньої та зовнішньої, що покращує конструктивну стійкість та забезпечує естетичний вигляд виробу. У лівому бічному шві вшита потайна блискавка для зручності одягання. Низ спідниці оброблено швом у підгин із відкритим обметаним зрізом, що забезпечує акуратний край.

Верхній зріз ліфа оброблений підкрійною обшивкою, яка формує плавну лінію та забезпечує комфорт при носінні.

2.5 Правила техніки безпеки в процесі виготовлення моделі виробу

1. Загальні положення

1.1. Ця примірня інструкція встановлює загальні вимоги з охорони праці для швачок, що працюють на універсальних швейних машинах човникового та ланцюжкового стібка. Інструкція може слугувати основою для розроблення відповідних інструкцій на підприємствах.

1.2. Усі роботи, які виконує швачка, повинні здійснюватися відповідно до цієї інструкції.

1.3. Робоче місце швачки протягом усієї робочої зміни обладнано універсальною швейною машиною.

1.4. Основне завдання швачки полягає у прокладанні прямих стібків для зшивання окремих деталей одягу.

1.5. Технологічний процес включає виробництво готових швейних виробів.

1.6. На робочому місці використовується таке обладнання:

- універсальна швейна машина;
- транспортерна стрічка;
- конвеєр;
- допоміжні пристрої та інструменти.

Універсальна швейна машина складається з:

- промислового столу;
- головки машини;
- ниткопритягувача;
- електродвигуна.

1.7. До виконання робіт швачкою допускаються особи, які:

- досягли 18 років відповідно до Закону України «Про охорону праці»;
- пройшли медичний огляд згідно з вимогами Закону України «Про охорону праці» та Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 р. № 246, та не мають медичних протипоказань;
- пройшли навчання, стажування, інструктаж з питань охорони праці, зокрема щодо виконання робіт підвищеної небезпеки, та ознайомлені з правилами дій при аварійних ситуаціях і наданні першої допомоги потерпілим відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26 січня 2005 р. № 15 (НПАОП 0.00-4.12-05).

Конкретні дії з надання домедичної допомоги потерпілим при різних видах травм мають бути описані в Інструкції з надання домедичної допомоги, яку швачка опановує під час первинного і наступних інструктажів з питань охорони праці.

Графік роботи швачки встановлюється згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

1.8. Швачка зобов'язана:

- піклуватися про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт або під час знаходження на території підприємства;

- знати і виконувати вимоги інструкцій з охорони праці і за видами робіт на своєму робочому місці;
- виконувати роботу відповідно до вимог інструкційно-технологічної карти;
- вміти користуватися засобами індивідуального і колективного захисту;
- знати та виконувати Правила поводження з устаткуванням, інвентарем, користуватися технічним паспортом на устаткування;
- знати і виконувати обов'язки з охорони праці, передбачені колективним договором (трудовим договором), правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, зокрема:
  - вчасно починати і закінчувати роботу, дотримуватися розкладу технологічної і обідньої перерв;
  - не виконувати роботи, що не передбачені змінним завданням;
  - не перебувати на роботі в неробочий час без відповідного розпорядження керівника;
  - дотримуватись правил корпоративної поведінки;
  - проходити в установленому порядку медичні огляди;
  - вміти надавати допомогу потерпілому від нещасного випадку;
  - перед початком роботи перевіряти справність устаткування, огорожень, інженерно-технічних засобів безпеки, інвентарю, засобів пожежогасіння;
- співпрацювати з роботодавцем у питаннях організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати можливих заходів щодо усунення будь-якої ситуації, що створює загрозу її життю чи здоров'ю або людям, які її оточують, та довкіллю;
- при виявленні недоліків чи небезпеки зобов'язана повідомити безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» особи, які не виконують вимог нормативно-правових актів та інструкцій з охорони праці,

залежно від характеру порушень притягаються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

1.9. До кола обов'язків швачки входить:

- зшивання окремих деталей одягу;
- спостереження за технологічним процесом;
- прибирання робочого місця.

1.10. У процесі роботи на швачку можливий вплив таких небезпечних і шкідливих виробничих факторів:

- шум;
- напруженість;
- монотонність роботи;
- недостатня освітленість робочої зони;
- захаращеність робочої зони;
- можливість ураження електричним струмом;
- голка та голководій;
- ниткопритягувач;
- лапка;
- маховик;
- пасові передачі.

1.11. Швачці відповідно до Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затвердженого наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 24 березня 2008 р. № 53 (НПАОП 0.00-4.01.08), видаються засоби індивідуального захисту.

За встановленими нормами також видається мило.

1.12. При виконанні своїх обов'язків швачка зобов'язана дотримуватись вимог санітарних норм і особистої гігієни:

- приступати до роботи в засобах індивідуального захисту;

- приймати і утримувати протягом зміни робоче місце в чистоті й порядку;

- зберігати і приймати їжу та курити тільки у спеціально відведених місцях.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Прийняти зміну від працівника, який змінюється, на робочому місці.

2.2. Переконатися в справності засобів індивідуального захисту.

2.3. Перевірити своє робоче місце, переконавшись, що воно достатньо освітлене і не захаращене.

2.4. Дізнатися у працівника, який змінюється, про помічені недоліки та несправності обладнання та інвентарю. Якщо їх не усунено — повідомити майстра.

2.5. Перевірити шляхом візуального огляду наявність і надійність кріплення заземлення та переконавшись у відсутності оголених проводів.

2.6. Перевірити наявність запобіжної планки, огороження проводів.

2.7. Переконавшись у справності швейної машини шляхом її включення на холостому ході, справності ножної пускової педалі.

2.8. Перевірити надійність кріплення частин машини, що знімаються.

2.9. У разі виявлення будь-якої несправності повідомити майстра. До роботи приступати з дозволу майстра після усунення несправності.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Виконувати роботу, доручену майстром.

3.2. Працювати в справних засобах індивідуального захисту.

3.3. Не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце.

3.4. Заправлення верхньої та нижньої нитки, заміну голки проводити тільки при вимкненому двигуні машини.

3.5. Під час прокладання стрічки необхідно тканину тримати обома руками з обох боків від голки з метою унеможливлення потрапляння пальців рук під голку.

3.6. З метою унеможливлення травмування рук вмикання машини здійснювати повільним натиском на пускову педаль.

3.7. З метою унеможливлення отримання удару ниткопритягувачем не нахилити голову низько до машини.

3.8. У разі випадкового потрапляння в приводний механізм машини нитки та обрізків тканин, витягати їх тільки при вимкненому електродвигуні машини.

3.9. Не гальмувати рукою махове колесо.

3.10. Не торкатися руками до частин машини, голки та транспортера, що рухаються.

3.11. Не відчиняти та не знімати огороження та запобіжні пристрої під час роботи машини.

3.12. Інструменти (ножиці, викрутки та ін.) зберігати у спеціально відведених місцях.

3.13. Під час пересування по цеху бути обережним і уважним, не з'являтися несподівано на поворотах та біля дверей, переконатися у відсутності візків, транспортерів, конвеєрів, що рухаються.

3.14. У разі нещасного випадку або раптового захворювання повідомити майстра і звернутися до медпункту.

3.15. Надати необхідну допомогу постраждалому на виробництві і повідомити майстра про нещасний випадок.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити машину від електромережі. Очистити від пилу, обірваних ниток, шматочків тканини, змастити вузли машини згідно з картою змащення.

4.2. Прибрати у відведене місце інструмент та пристосування.

4.3. Встановити в машині голку в крайнє нижнє положення.

4.4. Ретельно прибране робоче місце передати працівнику наступної зміни та повідомити його, майстра або іншого керівника підрозділу про недоліки, які мали місце під час роботи.

4.5. Вжити заходів особистої гігієни: старанно вимити руки, при можливості прийняти душ.

4.6. Привести в порядок спеціальний одяг, зняти і прибрати його в окреме місце.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При аварійному вимкненні електроенергії необхідно від'єднати машину від електричної мережі головним вимикачем.

5.2. Залишатися на робочому місці до розпорядження майстра.

5.3. Ознаками аварійної ситуації при виконанні швацьких робіт є:

- відчуття наявності електроструму при торканні до металевих частин;
- ураження електрострумом;
- поява специфічного запаху диму, горілої гуми;
- поранення голкою, ножем, пасовою передачею, транспортером, ножицями та ін.

5.4. У разі виникнення аварійної ситуації:

- припинити виробничий процес;
- відімкнути машину від електромережі;
- попередити оточуючих про небезпеку;
- повідомити майстра чи керівника підрозділу про те, що сталося;
- у разі виникнення пожежі терміново повідомити в пожежну охорону і розпочати пожежогасіння наявними засобами;
- при неможливості запобігти аварії залишити небезпечне приміщення.

Висновок до другого розділу

Мода є багатогранним явищем, і кожен її аспект має свою унікальність. Саме тому те, що вважається модним, може не підходити всім. Проте в кожній країні існують культурні елементи, які є близькими для всіх, - це культурна спадщина. Для України важливе місце в культурній спадщині займає національний одяг, зокрема вишиванка.

Вишиванка представлена різноманітними орнаментами, а сучасні дизайнери створюють для неї нові моделі. Незважаючи на те, що впродовж тривалого часу вишиванку розглядали як святковий одяг, сьогодні вона поступово стає частиною повсякденного гардеробу.

Як і в інших елементів одягу, у вишиванки є свої модні тенденції. Представлені мною ескізи є моїм поглядом на сучасний образ вишиванки та виразом прагнення до самовираження.

Запропоновані моделі водночас прості та унікальні. Вони розроблені на основі базової прямої спідниці та базового плечового виробу. Простота конструкції компенсується за рахунок декоративних рішень.

Підсумовуючи всю інформацію, яка була використана при розробці, можна зробити такі висновки:

- Модель є функціональною;
- Конструкцію цієї моделі зможе повторити кожен, хто володіє базовими знаннями з конструювання;
- Процес пошиття не потребує значних витрат часу.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗА ПРОФЕСІЄЮ «КРАВЕЦЬ»

Мода - це тенденції, що нам пропонують лідери індустрії Fashion. Стиль - це індивідуальне вираження особистості за допомогою різних елементів. У обох цих явищах важливу роль відіграє одяг, який виготовляють кравці на основі ескізів дизайнерів.

Дизайнер, який вміє лише малювати, не здатний створити модний одяг без професійної підтримки. Саме тому професія кравця є основою в індустрії моди. Кваліфікація кравця має велике значення, адже фахівець високого рівня може самостійно створювати витончені моделі без участі дизайнера, глибоко розуміється на різних матеріалах, вміє конструювати та моделювати вироби різного рівня складності.

3.1 Методичний аналіз навчально-програмної документації

Методична робота в закладах професійно-технічної освіти організовується відповідно до Конституції України, Законів України "Про освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про загальну середню освіту", цього Положення, Статуту навчального закладу, а також інших нормативних актів у сфері освіти.

Методична робота являє собою систему заходів, що базується на досягненнях науки та передовому досвіді, і включає аналітичну, організаційну, діагностичну, пошукову, дослідницьку, науково-практичну та інформаційну діяльність. Її основною метою є вдосконалення професійної компетентності педагогічного персоналу та підвищення ефективності освітнього процесу.

Основні принципи методичної роботи включають:

- демократизацію та гуманізацію освітнього процесу;
- цільову організацію методичної роботи, орієнтовану на програмні цілі та напрямки діяльності навчального закладу;

- урахування потреб педагогів та рівня їхньої професійної компетентності;
- системність та регулярність;
- науковий підхід;
- оперативність та гнучкість;
- прогностичність та випереджувальність;
- оптимальне поєднання індивідуальних і колективних форм роботи;
- пріоритетність знань та моральних цінностей.

Основні завдання методичної роботи:

- організаційне та методичне забезпечення розвитку професійно-технічного навчального закладу;
- удосконалення змісту, форм та методів навчання і виховання, забезпечення єдності загальноосвітньої та професійної підготовки учнів, враховуючи принципи гнучкості, наступності та прогнозованого характеру професійно-технічної освіти;
- розвиток професійної майстерності педагогічних працівників та загальної культури, створення мотивації і умов для їх професійного вдосконалення;
- інформаційна підтримка педагогічних працівників у сфері педагогіки, психології, нових досягнень науки і техніки, а також передового педагогічного та виробничого досвіду;
- організація та методична допомога в розвитку педагогічної творчості, експериментальній діяльності, впровадженні новітніх наукових досліджень, інноваційних технологій;
- створення комплексного методичного забезпечення навчальних дисциплін і професій, розробка та видання навчальних і методичних посібників, рекомендацій, наочних матеріалів;
- інтеграція освітнього процесу з науковими досягненнями та практикою;
- підготовка педагогічних працівників до атестації.

Ці заходи сприяють підвищенню якості освіти та професійної підготовки, забезпечують відповідність професійно-технічної освіти сучасним вимогам та потребам суспільства.

3.1.1 Аналіз функціональної структури професійної діяльності робітників за професією «Кравець»

Попит на висококваліфікованих працівників завжди був актуальним, і сьогодні українська економіка потребує професійно компетентних фахівців у всіх галузях. Легка промисловість відіграє важливу роль, зокрема її підгалузь – швейне виробництво. Для роботи на підприємствах швейної промисловості потрібні компетентні, мобільні й конкурентоспроможні фахівці, які відповідають сучасним і перспективним вимогам ринку праці.

Сучасний роботодавець надає перевагу працівникам, які здатні самостійно мислити, ефективно працювати з інформацією, знаходити раціональні рішення для поточних виробничих завдань, володіють критичним і творчим мисленням, а також комунікабельністю.

Найвищим критерієм якості підготовки майбутніх кравців і закрійників є рівень їх професійної компетентності. Розрізняють кілька видів професійної компетентності: спеціальну або діяльнісну (здатність володіти професійною майстерністю на високому рівні); особистісну (вміння самовиражатися, розвиватися, приймати нестандартні рішення, мислити гнучко й бачити проблеми, здобувати нові знання й уміння самостійно); та індивідуальну (здатність до самореалізації й саморозвитку в межах професії, а також здатність до творчості).

"Київський професійний коледж технологій та дизайну одягу", заснований 1 вересня 1976 року, здійснює підготовку кваліфікованих робітників за професією "Кравець, Закрійник" на основі нових державних стандартів професійно-технічної освіти ДСПТО 7439.С.14.1-2023 для професії

"Кравець" (код 7433) та професії "Закрійник" (код 7435). Ці стандарти ґрунтуються на модульно-компетентнісному підході.

Модульно-компетентнісна структура стандарту передбачає розробку змісту навчальних програм безпосередньо у навчальному закладі за участю роботодавців. У період підготовки плануючої документації на новий навчальний рік педагогічні працівники професійно-теоретичної, загальнопрофесійної та професійно-практичної підготовки створили авторські програми предметів, де навчальні модулі формуються з окремих предметних модулів. Такий підхід забезпечує адаптивність освітнього процесу до вимог ринку праці та потреб роботодавців.

Модуль компетентності з професії "Кравець" є складовою частиною трудової діяльності в межах професійного стандарту. Він являє собою логічно завершений, автономний і цілісний блок елементів компетентності, організований за укрупненими асортиментними групами швейних виробів. До кожного модуля компетентності додається опис вимог щодо виконання конкретних трудових функцій, що дозволяє визначити набір елементів, необхідних і достатніх для здобуття відповідної кваліфікації, яка підтверджує право особи на здійснення професійної діяльності.

За результатами освоєння кожного рівня кваліфікації проводиться кваліфікаційна атестація, яка включає перевірку теоретичних знань (шляхом тестування або іншим способом) та практичних умінь шляхом виконання пробних кваліфікаційних завдань. Оцінювання здійснюється за параметрами: "знає/не знає" і "вміє/не вміє".

Навчальні матеріали включають текстовий контент і дидактичні засоби, необхідні для досягнення запланованих результатів навчання. Особливістю організації уроків є можливість самостійного вивчення матеріалу студентами з використанням методичних посібників та отримання індивідуальних консультацій з незрозумілих питань від викладача або майстра виробничого навчання. Поступове оволодіння комплексом професійних і суміжних знань та

вмінь створює передумови для формування компетентного випускника, здатного успішно конкурувати на ринку праці.

Серед умов формування професійної компетентності майбутніх фахівців швейного профілю є подальша інтеграція професійно-технічної освіти в глобальну систему підготовки робітників через впровадження інноваційних технологій навчання та виробництва, застосування модульно-компетентнісного підходу, методів художньо-естетичного виховання та інноваційних форм співпраці з підприємствами легкої промисловості.

У контексті впровадження нових державних стандартів освіти студенти стикаються з великим потоком інформації, яку вони можуть отримати з різних джерел. Обсяг матеріалу ускладнює його цілісне сприйняття й осмислення. Інформаційне перенасичення утруднює запам'ятовування та засвоєння теоретичних і практичних знань на високому рівні. Форсоване вивчення матеріалу може перешкоджати його засвоєнню, оскільки головний акцент робиться на виконанні вимог програми.

Необхідність запам'ятовування великої кількості інформації, значна частина якої є абстрактною, створює труднощі для студентів під час вивчення різних дисциплін. Зі збільшенням обсягу інформації зменшується її засвоєння. Відповідно до психологічних основ організації уроку: запам'ятовують 10% почутого, 50% побаченого і 90% того, що виконують самостійно.

3.1.2 Аналіз навчального плану підготовки робітників за професією «Кравець»

Кожна професія включає багато дисциплін, деякі з яких мають вузьку спеціалізацію, а інші застосовуються для всіх професій з певними адаптаціями. Кравець повинен освоїти такі теоретичні дисципліни: електротехніку, основи креслення, професійну етику, матеріалознавство, основи споживчих знань, технологію виготовлення одягу, технологію розкрою, обладнання швейного

виробництва/підприємств, спеціальне малювання та охорону праці. Основною частиною освітньої програми залишається виробниче навчання.

Таблиця №7 - відповідності компетентностей навчальним предметам

Професія:	Кравець
Рівень кваліфікації:	кравець (ЗПК)
Загальнопрофесійний блок	
Бюджет навчального часу	231 год
Загальнопрофесійна підготовка	122 год
Основи галузевої економіки та підприємництва	20 год
Інформаційні технології	25 год
Основи креслення	8 год
Основи трудового законодавства	20 год
Основи енергозбереження	15 год
Професійна етика	10 год
Електротехніка	10 год
Професійно-теоретична підготовка	739 год
Технологія виготовлення одягу	38 год
Матеріалознавство	38 год
Обладнання швейного виробництва/підприємства	44 год
Спец-малювання/спец-малюнок	15 год
Основи конструювання одягу	20 год
Охорона праці	30 год
Технологія розкрою	23 год
Моделювання та худ. оформ. одягу	20 год
Професійно практична підготовка	1710 год
Виробниче навчання	1038 год
Виробнича практика	672 год

Таблиця №7.1 - відповідності компетентностей навчальним предметам

Професійні профільні компетентності	Зміст компетентностей	Назви предметів
Розуміння основ галузевої економіки та підприємництва	Знати: основні тенденції економічного розвитку країни та галузі; основи діяльності підприємства як суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки; основні принципи організації підприємницької діяльності та механізм організації власної справи Уміти: застосовувати отримані знання при вирішенні економічних ситуацій реального життя	Основи галузевої економіки і підприємництва
Розуміння основ трудового законодавства	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників;	Основи трудового законодавства

	Положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві; підстави припинення трудового договору; щорічні та додаткові відпустки Уміти; застосовувати норми трудового законодавства, відстоювати власні трудові прав	
Володіння професійною етикою	Знати: індивідуальні психологічні властивості особистості; особливості спілкування в сфері послуг; психологічні властивості поведінки людини; характер, причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничому колективі; основні психологічні вимоги до кравця; моральні вимоги до роботи кравця; підходи до забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі Уміти: визначати індивідуальні психологічні особливості (самодіагностика); володіти технікою ведення ділових індивідуальних бесід, слухати і переконувати; дотримуватись професійної поведінки кравця, кодексу культури; вміти розв'язувати конфліктні ситуації, знаходити спільну мову зі співробітниками	Профетика
Дотримання та виконання вимог охорони праці, промислової пожежної безпеки, виробничої санітарії	Знати: правові та організаційні основи охорони праці; Правила галузевої безпеки; основи пожежної безпеки; основи електробезпеки; основи гігієни праці та виробничої санітарії; надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках Уміти: використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення непередбачених негативних явищ; володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; звільняти потерпілого від дії електричного струму; надавати першу допомогу потерпілим від нещасного випадку	Охорона праці
Розуміння та дотримання вимог енергозбереження,	Знати: нормативно-правова база енергозбереження;	Основи енергозбереження

раціональної роботи електро-обладнання	Правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для підприємств галузів роль енергозберігаючих технологій; способи контролю за витратою енергоресурсівб перспективи застосування новітніх технологій в енергозбереженні застосування альтернативних джерел енергії; принципи раціональної роботи електрообладнання Уміти: ощадливо ставитися до використання паливно-енергетичних ресурсів; Заощаджувати енергію при створенні систем енергопостачання; раціонально і ефективно експлуатувати електрообладнання та електроінструмент	
Розуміння асортименту швейних виробів	Знати: загальні відомості про асортимент швейних виробів; класифікацію швейних виробів; функції одягу; вимоги до одягу Уміти: класифікувати швейні вироби за різноманітними критеріями; визначати функціональність одягу та його відповідність вимогам, які пред'являються до одягу	Технологія виготовлення одягу
Вміння виконувати найпростіші ручні та машинні роботи	Знати: правильну організацію робочого місця при виконанні ручних та машинних робіт; інструменти і пристрої для виконання ручних робіт; поняття про стібок, строчку та шов; види ручних стібків, їх класифікацію; правила виконання і розміри стібків, призначення; машинні стібки та строчки; класифікацію машинних ниткових швів; термінологію ручних, та машинних робіт, вимоги до їх виконання Уміти: раціонально використовувати робочий час; правильно організувати робоче місце; використовувати інструменти і пристрої при виконанні ручних та машинних робіт; підбирати голки і нитки відповідно матеріалу, який обробляєтьсяб виконувати строчки ручних, машинних стібківб з'єднувати деталі швейних виробів машинними строчками різної конфігурації	Технологія виготовлення одягу
Знання та вміння працювати з обладнанням	Знати: класифікацію швейного обладнання; основні робочі деталі швейних машин човникового стібка, їх функції та взаємодію;	Облад. Швейн. Виробництва/підпр-ств.

швейного виробництва	будову та підбір машинної голки; заправлення ниток в машинах човникового стібка; способи регулювання натягу ниток; конструктивні особливості машин човникового стібкаб дефекти строчки та методи їх усуненняб правила догляду за швейними машинами; характеристика красобметувальних машин; характеристика обладнання для волого-теплової обробки Уміти: класифікувати швейні машини; дотримуватись прийомів безпечного ведення робітб заправляти швейні машини; регулювати натяг ниток; підбирати машинні голки; здійснювати чищення та змащування швейної машини; виявляти та усувати дефекти строчки	
Оволодіння основами матеріалознавства, визначення складу, властивостей матеріалів	Знати: класифікацію матеріалів для виготовлення швейних виробів; класифікацію текстильних волокон, їх основні ознаки; технологію виготовлення тканини, її будову та структуру; загальні відомості про асортимент тканин; прикладні та з'єднувальні матеріали для виготовлення швейних виробів; одягову фурнітуру; чищення та зберігання швейних виробів Уміти: визначати вид тканини, волокнистий склад, лицьову та виворітну сторону, напрямок нитки основи та уткуб визначати якість швейних матеріалів	Матеріалознавство
Оволодіння основами електротехніки	Знати: електричний струм. Сила струму та напруга; електричне постійного струму коло. Види з'єднань елементів в електричному колі паралельне, послідовне змішане; умовні позначення елементів електричного кола; закон Ома для ділянки кола, закон Ома для повного кола та закон Джоуля-Ленца; магнітне поле провідника із струмом, соленоїда та постійного магніта; явище електромагнітної індукції; електричне коло змінного струму; характеристики змінного струму. Період і частота; електровимірювальні прилади Уміти: визначати вид з'єднання елементів в електричному колі паралельне, послідовне змішане складати прості електричні схеми; застосовувати закони Ома та Джоуля-Ленца; вимірювати	Електротехніка

	електричні величини цифровим вимірювальним приладом	
Оволодіння основами спеціального малювання	Знати: закони побудови об'ємної форми на площині, виявлення об'єму світлотінню та штрихом; формоутворення складок та драпірування: вертикальних, діагональних, радіальних; принцип побудови складок та драпірування; основні пропорції фігури людини та її частин залежно від зросту, віку людини і статі, схему побудови фігури дорослої людини; ескізування форм одягу Уміти: зображувати прості геометричні тіла: кулю, куб, циліндр, конус з передачею об'єму штрихом та світлотінню; зображувати складки та драпірування; зображувати жіночу, чоловічу та дитячу фігуру; виконувати малювання елементів одягу на бюсті (манекені)	Спец. малювання/спец. Малюнок
Оволодіння основами креслення	Знати: правила оформлення креслень; лінії креслення, написи на кресленнях; геометричні побудови на кресленнях, нанесення розмірів; креслення плоских предметів; креслення в системі прямокутних проєкцій Уміти: виконувати геометричні побудови на кресленнях; креслення плоских предметів; будувати вигляди; наносити розміри на кресленнях, виконувати написи	Основи креслення
Вміння виконувати волого-теплову обробку та клейові з'єднання	Знати: правильну організацію робочого місця при виконанні волого-теплових робіт; призначення волого-теплової обробки та її сутність; обладнання та пристрої для виконання прасувальних робіт; режими і параметри ВТО; термінологію волого-теплових робіт, вимоги до їх виконання; види клейових з'єднань деталей одягу; клейові матеріали Уміти: раціонально і ефективно організувати працю на робочому місці; правильно виконувати волого-теплові операції; дублювати дрібні деталі	Технологія виготовлення одягу
Оволодіння основами конструювання одягу	Знати: Загальні відомості про будову скелету та м'язів тіла людини, типи тілобудови, види осанки; антропометричні точки, конструктивні пояси; основні	Осн. Констр /конструювання одягу

	розмірні ознаки, прийняті в конструюванні одягу; правила зняття розмірних ознак; види прибавок та припуски, прийняті в конструюванні одягу Уміти: знімати розмірні ознаки з конкретної фігури; виконувати аналіз знятих мірок; користуватися таблицею прибавок	
Використання інформаційних технологій	Знати: поняття про інформацію та інформаційні технології; програми для створення текстових документів, мультимедійних презентацій та публікацій; загальні відомості про локальні та глобальні комп'ютерні мережі; можливості використання комп'ютерів та комп'ютерної техніки в сучасному виробництві одягу; системи автоматизованого проектування одягу Уміти: створювати та редагувати текстові документи; здійснювати роботу з комп'ютерними презентаціями та публікаціями; здійснювати пошук в глобальній комп'ютерній мережі; використовувати комп'ютер у виготовленні одягу; проектувати одяг в системі автоматизованого проектування одягу	Інформаційні технології

3.1.3 Аналіз та формування навчальної програми дисципліни «Виробниче навчання»

Професійні знання та вміння кравця постійно вдосконалюються. Вимоги до хорошого майстра високі та суворі, саме тому існує розділення спеціалістів за розрядами. Для спеціаліста 2 - 3 розряду є свої вимоги щодо навичок.

Таблиця №8 - Професійні компетентності кравця 2 - 3 розряду.

Кваліфікація 2-3го розряду Виготовлення столової, постільної білизни, штор, ламбрекенів, поясних виробів та виробів платтяно-блузочного асортименту, виконання нескладного ремонту окремих деталей виробів, пошиття штор	
Вміння виготовляти вироби постільного, столового асортименту, ламбрекенів	Виготовлення виробів постільного, столового асортименту, штор і ламбрекенів Технологія виготовлення скатертин, серветок, рушників. Способи обробки та оздоблення країв столової білизни. Обробка зовнішніх кутів серветок і скатертин з широким підгином. Технологія обробки прихваток. Технологія

		обробки комплектів постільної білизни простирадл, наволочок, підковдр. Обробка внутрішніх зрізів підковдр.
		Виготовлення фартухів Моделі фартухів. Технологія обробки деталей фартуха обробка накладної кишені нескладної конструкції, обробка країв фартуха, обробка бретелей, поясу. Особливості обробки оборок.
Виготовлення виробів	поясних	Виготовлення спідниць Моделі спідниць. Опис зовнішнього вигляду. Деталі крою. Назви деталей крою. Лінії та зрізи деталей крою, їх назви. Напрямок нитки основи на деталях крою. Правила перевірки деталей спідниці по лекалам. Початкова обробка спідниці. Обробка виточок, рельєфів, складок, бокових швів та зрізів. Обробка зрізів деталей спідниці. Особливості обробки виробів з клинами. Обробка шлиці та розрізу. Зшивання середнього шва заднього переднього полотнища зі шлицею. Види та обробка застібок в спідницях, їх місце розташування. Обробка бічних швів. Способи обробки верхнього зрізу спідниці поясом і обшивкою. Особливості обробки спідниць з підкладкою. Обробка підкладки. З'єднання підкладки з верхнім зрізом спідниці. Обробка низу спідниці. Способи обробки в залежності від фасонів і видів матеріалів. Остаточне прасування та оздоблення спідниці. Правила чистки спідниці від ниток. Обметування петель та пришивання гудзиків. Перевірка якості виробу Виготовлення штанів Моделі жіночих штанів. Опис зовнішнього вигляду. Деталі крою. Найменування деталей крою. Лінії та зрізи деталей крою, їх назви. Направлення ниток основи на деталях крою. Допустимі відхилення від основного направлення ниток. Підготовка деталей до пошиття. Обметування зрізів деталей штанів. Обробка виточок, складок, шльовок, хомутиків. Розмітка місця розташування кишень, виточок, складок і основних контрольних позначок. Волого-теплова обробка передніх і задніх половинок штанів. Технологічні вимоги до виконання ВТО передніх і задніх половинок. З'єднання бічних та крокових зрізів і волого-теплова обробка. Види застібок та місце їх розташування, способи обробки. Послідовність обробки застібки на тасьму блискавка в штанах. Обробка верхнього зрізу жіночих штанів поясом, обшивкою. З'єднання середніх зрізів. Обробка низу штанів без манжет, з подвійною або полуторною манжетою. Остаточне прасування брюк. Чищення штанів. Обметування петель та пришивання гудзиків
Виготовлення платтяно асортименту	виробів блузочного	Виготовлення сукні нескладної конструкції Види та фасони виробів платтяного асортименту. Опис зовнішнього вигляду. Деталі крою. Назви деталей крою. Зрізи, їх назви. Технічні умови на розкрій. Типова послідовність обробки плаття. Початкова обробка плаття.

	Різновидності виточок і підрізів та їх обробка. Види рельєфів та їх обробка. Види петель в легкому одязі. Технологія обробки навісних петель з обшивного шнура та з повздовжньої смужки тканини. Види кокеток. Обробка пришивних і накладних кокеток. Види кишень в легкому одязі. Обробка накладних, прорізних кишень. Види та способи обробки застібок. Технологія обробки застібки обшивками-підбортами, застібки вшивними планками. Обробка бортів підбортами. Обробка плечових і бічних швів. Види комірів в легкому одязі. Обробка відкладного коміра та вшивання його в горловину. Обробка горловини у виробках без коміра. Види рукавів в легкому одязі. Обробка низу коротких рукавів. Обробка низу довгих рукавів обшивкою, манжетами, воланами, оборками. Обробка манжет та з'єднання їх з рукавами. Обробка пройм у виробках без рукавів. З'єднання вшивних рукавів з проймами. Обробка рукавів-реглан. Особливості обробки виробів з суцільнокроєним рукавом. З'єднування ліфу зі спідницею. Способи обробки низу суконь з різних матеріалів. Кінцева обробка виробів. Виготовлення халату Моделі халатів різного призначення. Опис моделі. Деталі крою. Назви зрізів. Особливості розкрою халату з суцільнокроєним, шалевим коміром. Послідовність обробки виробу. Методи обробки основних вузлів халату коміра, бортів, рукавів. Вшивання рукавів у відкриту пройму. Обробка низу виробу. Кінцева обробка. Виготовлення блузи з застібною Загальна характеристика асортименту. Моделі блуз. Деталі крою. Вимоги до розкроювання. Послідовність обробки блузи. Обробка дрібних деталей. Способи обробки застібки настрочними, пришивними планками, супатної застібки. Види комірів блуз. Обробка комірів з суцільнокроєною і відрізною стійками, вшивання їх у горловину. Особливості обробки коміра банта. Способи обробки розрізів рукавів. Обробка низу рукавів пришивними манжетами. Вшивання рукавів у пройми. Обробка низу блуз. Кінцева обробка блуз.
Виконання нескладного ремонту окремих деталей виробів, пошиття штор	Виконання нескладного ремонту окремих деталей виробів Види ремонту. Методи ремонту окремих вузлів легкого одягу. Технологія виконання латок. Штопання.

Навчальна програма з предмету

Виготовлення сукні 13 уроків

Інструктаж за змістом занять. Організація робочого місця при виконанні ручних, машинних і волого - теплових робіт. Охорона праці. Навчально-виробничі роботи

- Ознайомлення з моделлю виробу, технічними умовами на виготовлення сарафану.
- Перевірка деталей крою.
- Перевірка залишків тканини, що призначена для викроювання дрібних деталей.
- Обробка спинки, пілочки (виточок, рельєфних швів, складок, кишень).
- Обробка плечових та бічних швів.
- Обробка краю бортів, коміра та з'єднання його з горловиною.
- Обробка рукавів.
- Обробка низу виробу.
- Кінцеве оздоблення виробу (виконання оздоблювальних робіт, обметування петель, ВТО готового виробу, пришивання фурнітури).
- Контроль якості готового виробу, усунення можливих дефектів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія: Кравець Кваліфікація: 2-3 розряд

Знає, розуміє (на 2 розряд):

1. Асортимент тканин для виготовлення столової та постільної білизни.
2. Волокнистий склад тканин білизняної групи.
3. Властивості білизняних тканин.
4. Технологію виготовлення столової та постільної білизни;
5. Технологію обробки деталей фартуха;
6. Способи лагодження одягу

Знає, розуміє (на 3 розряд):

7. Назви деталей крою поясних виробів, вимоги до їх якості;
  8. Технологію виготовлення спідниць;
  9. Способи обробки деталей спідниць;
  10. Технологію виготовлення брюк;
  11. Асортимент матеріалів для виготовлення поясних виробів;
  12. Властивості матеріалів, їх структуру, волокнистий вміст;
  13. Підбір матеріалів для конкретних моделей виробів.
  14. Процес виготовлення петлі на петельних машинах;
  15. Процес пришивання гудзиків;
  16. Види пристроїв малої механізації та особливості їх застосування
  17. Будову базової основи виробу
  18. Принципи моделювання поясних виробів
  19. Принципи моделювання плечових виробів
  20. Особливості будови платтяно – блузочного асортименту
  21. Будову стояче – відкладних комірів та стійок
  22. Будову одношовного рукава
  23. Назви деталей крою виробів платтяного асортименту, вимоги до їх якості;
  24. Технологію виготовлення виробів платтяного асортименту;
  25. Способи обробки деталей виробів платтяного асортименту;
  26. Послідовність виконання операцій при виготовленні виробів з примірками;
  27. Способи оздоблення одягу.
  28. Асортимент платтяних тканин.
  29. Властивості тканин різного волокнистого вмісту.
  30. Підбір тканин для різних моделей виробів.
  31. Особливості обробки тканин платтяного асортименту
- Вміє (на 2 розряд):
1. Виготовляти вироби постільного, столового асортименту, фартухів, чохлів, штор, мішків;

2. Чистити та упаковувати готовий виріб;
  3. Виконувати самоконтроль якості.
  4. Виготовляти швейні вироби - спідниці та брюки без підкладки нескладної технологічної обробки за індивідуальними замовленнями або в бригаді з розподілом праці;
  5. Виконувати всі види ручних робіт (прокладання строчок копіювальних стібків, зметування, виметування, наметування деталей одягу);
  6. Виконувати всі види волого-теплових робіт (спрасування, відтягування, припрасування, запрасування, розпрасування, дублювання);
  7. Обробляти крайовими швами зрізи деталей;
  8. Виметувати петлі;
  9. Пришивати гудзики на спецмашинах або вручну;
  10. Усувати дефекти під час виконання робіт;
  11. Усувати дрібні неполадки в роботі швейного устаткування, проводити його чищення та змащування;
  12. Чистити вироби в готовому вигляді;
  13. Проводити контроль та самоконтроль якості.
- Вміє(на Зрозряд):
14. Виготовляти сарафани, халати, плаття блузи різними способами технологічної обробки за індивідуальними замовленнями або в бригаді з розподілом праці;
  15. Виконувати всі види ручних робіт (прокладання строчок копіювальних стібків, зметування, виметування, наметування деталей одягу);
  16. Виконувати всі види волого-теплових робіт (спрасування, відтягування, припрасування, запрасування, розпрасування, дублювання);
  17. З'єднувати машинними строчками деталі виробу (в тому числі, виконувати операції обметування на спецобладнанні);
  18. Обробляти крайовими швами зрізи деталей;
  19. Виметувати петлі; пришивати гудзики на спецмашинах або вручну;

20.Готувати вироби до примірок індивідуально або в бригадах з розподілом праці;

21.Проводити дрібне лагодження швейних виробів з використанням машинних та ручних робіт;

22.Усувати дефекти під час виконання робіт;

23.Виконувати та читати ескіз моделі;

24.Усувати дрібні неполадки в роботі швейного устаткування, проводити його чищення та змащування;

25.Чистити вироби в готовому вигляді;

26.Проводити контроль та самоконтроль якості.

3.2 Дидактичний проект за темою «Виготовлення суконь» при підготовці кравців

Дидактичний проект, як форма планування, дозволяє уявити освітній процес у вигляді цілісної системи навчальних занять, взаємопов'язаних за етапами процесу освіти: цільового, змістовного, операційно-діяльнісного, контрольньо-регульовального, рефлексивного.

Дидактичний проект теми - це модель поетапного руху у навчальному процесі до бажаного кінцевого результату. Це особливий засіб забезпечення цілеспрямованості і інтегрованості зусиль викладача і студента у процесі навчання.

Як і будь-який проект, дидактичний проект навчальної теми повинен володіти певними якостями: актуальність, прогностичність, раціональність, реалістичність, цілісність, контрольованість, чутливість до збоїв.

Відсутність у проекті будь-якої з перерахованих властивостей буде приводити до того, що бажані результати не будуть отримані зовсім, або отримані в більш пізні терміни або з більшими, ніж передбачалося, витратами.

Дидактичний проект є, перш за все, робочим документом для організації поточної і перспективної діяльності з даної теми. В цьому його головне призначення.

Як і будь-яку творчу роботу, розробку проекту потрібно почати з осмислення майбутньої діяльності та її результатів, створити як би контури, що визначають перспективи вашої передбачуваної діяльності та її результати.

Наявність такої основи, усвідомлення задуманого, наміченого полегшує процес підготовки до вивчення теми.

Дидактичний проект - це паспорт проекту майбутнього навчального процесу, в якому з граничною лаконічністю і однозначно представлені головні параметри навчального процесу.

Складання проекту починають з проблемно-орієнтованого аналізу навчального матеріалу.

3.2.1 Характеристика теми і її структурно-логічна схема

Підчас вивчення теми «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» є важливою частиною курсу «Технології виготовлення одягу». Це важлива частина яку вивчають на початку шляху здобування професії кравці та завдяки цій темі освоюють основні навички. Практична підготовка залежить від якості теоретичних знань, професійні навички найкраще видно саме по тому як майстер виконує вироби платтяно-блузочного асортименту.

3.2.2 Постановка дидактичних цілей за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців

Дидактична ціль в процесі професійної підготовки полягає в здобутті учнями умінь проектувати та пояснювати способи трудової професійної діяльності, враховуючи навчально-виробничий характер процесу навчання.

Дидактичні цілі навчання бувають трьох видів: стратегічні – обумовлюються навчальною програмою та кваліфікаційною характеристикою; тактичні – цілі конкретного уроку теоретичного навчання; оперативні – цілі, що підпорядковані загальній дидактичній цілі уроку.

Досягнення цілей теоретичного навчання відбувається відповідно до рівнів засвоєння навчального матеріалу, які характеризують критерії

навченості учнів та визначають етапи та форми їх розумової діяльності. Існує чотири рівні засвоєння матеріалу: упізнавання; репродукція, відтворення; розумова діяльність; творчий рівень.

Постановку дидактичних цілей і вибір методів їхньої реалізації на тему «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту нескладної технологічної обробки» подано в таблиці 9.

Таблиця – 9 Постановка дидактичних цілей і вибір методів їх реалізації

Характеристик а рівня засвоєння навчального матеріалу	Цілі вивчення теми	Методи формування		
		ООД (орієнтовної основи діяльності)	ВД (виконавчих дій)	КД (контроль сформованих дій)
1	2	3	4	5
I рівень впізнавання, розпізнавання	Формування вмінь розрізнати різні види суконь	Графічне зображення вузлів сукні, демонстрація натуральних зразків	Вправи на вивчення методів технології виготовлення сукні жіночої	Усне опитування, фронтальна бесіда
II рівень репродукції	Формування вмінь пояснювати обробку різних видів з'єднань при виготовлення і сукні та блузи жіночої. Виконувати графічне зображення вузлів сукні.	Усний інструктаж і демонстрація виконаних прийомів викладачем технології виготовлення сукні та блузи жіночої	Вправи на виконання графічних зображень вузлів сукні та блузи.	Поточне спостереження викладача з технології виготовлення сукні та оцінювання виготовленої технологічно правильно сукні за відповідними критеріями.
III рівень аналізу, узагальнення, систематизація, алгоритмізація	Формування вмінь вибирати найбільш раціональний спосіб виготовлення сукні залежно від умов (моделі, обладнання, тканини).	Інструктаж викладача по роботі з документацією письмового інструктажу	Самостійна робота учнів по вибору раціонального способу виготовлення сукні або блузи жіночої.	Оцінка роботи учнів з документацією письмового інструктажу
IV. Рівень формування елементів творчої діяльності	Використання отриманих умінь для вирішення нестандартних завдань	Пояснення викладача про роботу з нестандартним и моделями суконь і блуз та з різних	Побудова та моделювання конструкцій деталей суконь і блуз різних кроїв	Поточне спостереження викладача і оцінювання роботи учнів

		видів сучасних матеріалів	нескладних форм і фасонів з різних видів сучасних матеріалів	

3.2.3 Формування базового матеріалу за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців

Базовий навчальний матеріал – знання і вміння, що необхідні для вивчення нового матеріалу на наступну тему. Базовий матеріал визначається шляхом аналізу внутрішнь предметних і міжпредметних зв'язків і подальшою розробкою методів і засобів контролю, що дозволяють за невеликий проміжок часу, перед початком подання нового навчального матеріалу отримати певне уявлення про реальні здобутки учнів, які необхідні для вивчення нової теми.

Виявлення рівня базового навчального матеріалу – це фіксація знань і умінь, якими повинні володіти учні по даному предмету «Технологія виготовлення одягу» та іншими навчальними предметами, щоб оволодіти новою дозою навчального матеріалу і новими професійними вміннями і навичками.

Таблиця 10 – Визначення зв'язків між темами та формування базового матеріалу.

Найменування теми, що вивчається	Найменування дисциплін і назва тем	Тип зв'язку	Методи і засоби вхідного контролю	Методи формування базового матеріалу
1	2	3	4	5
Виготовлення виробів платтяноблузочного асортименту нескладної технологічної обробки	Технологія виготовлення одягу: «Технологічна послідовність обробки різних видів комірв»	попередній	Усне фронтальне опитування	Повторення в процесі пояснення
	Виробниче навчання: «Види і способи обробки застібок», «Способи обробки низу виробів»	супутній		
	Конструювання одягу: «Особливості будови конструкції різних видів суконь та блуз»	перспективний	Усне фронтальне опитування	Повторення в процесі пояснення
	Обладнання «Характеристика машини 51-Кл для обметування зрізів», «Обладнання для ВТО»	перспективний		
	Охорона праці: «Особливості роботи на красометувальних машинах», «Правила безпеки при роботі з обладнанням для ВТО»	супутній		

3.2.4 Розробка поурочного-тематичного плану за темою «Виготовлення виробів платтяно-блузочного асортименту» при підготовці кравців

Таблиця 11 - Поурочно-тематичний план з професійно-теоретичної підготовки РН 5. Вміти виготовляти вироби платтяно-блузочного асортименту з виконанням примірок

ПК 1. Здатність виготовляти сукню нескладної технологічної обробки

Кількість годин на професійну компетентність	Кількість годин на урок	Тема уроку	Професійні компетентності
34	1 – 1	Ознайомлення з моделлю жіночої сукні. Підготовка крою до пошиття	- Характеризувати види і фасони суконь; - виконувати опис зовнішнього вигляду; - називати деталі крою сукні; - знати зрізи, їх назви; - вказувати напрямок нитки основи на деталях крою; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 – 2	Обробка виточок, підрізів, рельєфів	- Знати види виточок та способи їх обробки; - вказувати технічні умови на виконання операцій
		Обробка кокеток	-Знати види кокеток та способи їх обробки; - вказувати технічні умови виконання операцій
	1 - 3	Оздоблення одягу буфами бейками, тасьмою	- Знати види буф; - описувати оздоблення одягу буфами ручним та машинним способом; - знати різновидність бейок та способи їх обробки; - описувати послідовність з'єднання бейок з виробом; - знати види тасьми та оздоблення їми виробу; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 - 4	Оздоблення одягу воланами, рюшами, оборками	- Описувати послідовність обробки воланів, рюш, оборок; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 – 5	Практична робота: оздоблення одягу	-Підбирати вид оздоблення, враховуючи модель та властивості матеріалу; - оздоблювати одяг буфами, бейками, тасьмою, воланами, рюшами; - виконувати контроль якості

	1 – 6	Практична робота: оздоблення одягу	-Підбирати вид оздоблення, враховуючи модель та властивості матеріалу; - оздоблювати одяг буфами, бейками, тасьмою, воланами, рюшами; - виконувати контроль якості
	1 – 7	Практична робота: оздоблення одягу	-Підбирати вид оздоблення, враховуючи модель та властивості матеріалу; - оздоблювати одяг буфами, бейками, тасьмою, воланами, рюшами; - виконувати контроль якості
	1 - 8	Практична робота: оздоблення одягу	-Підбирати вид оздоблення, враховуючи модель та властивості матеріалу; - оздоблювати одяг буфами, бейками, тасьмою, воланами, рюшами; - виконувати контроль якості
	1 – 9	Обробка петель та застібок	- Знати види петель, застібок; - описувати послідовність обробки навісних петель; - описувати послідовність обробки краю борту відрізними та суцільно кроєними підбортами; - вказувати технічні умови виконання операцій
	1 – 10	Обробка петель та застібок	- Описувати послідовність обробки застібки обшивками підбортами; - Описувати послідовність обробки потайної застібки; - вказувати технічні умови виконання операцій
	1 – 11	Практична робота: обробка петель та застібок	- Обробляти навісні петлі; - обробляти застібку обшивками-підбортами, відрізними та суцільно кроєними підбортами; - виконувати контроль якості
	1 – 12	Практична робота: обробка петель та застібок	- Обробляти навісні петлі; - обробляти застібку обшивками-підбортами, відрізними та суцільно кроєними підбортами; - виконувати контроль якості
	1 - 13	Практична робота: обробка петель та застібок	- Обробляти навісні петлі; - обробляти застібку обшивками-підбортами, відрізними та суцільно кроєними підбортами; - виконувати контроль якості
	1 – 14	Практична робота: обробка петель та застібок	- Обробляти навісні петлі; - обробляти застібку обшивками-підбортами, відрізними та суцільно кроєними підбортами; - виконувати контроль якості
	1 – 15	Обробка бічних, плечових та середніх зрізів спинки сукні	- Описувати способи обробки середніх зрізів спинки, бічних та плечових; - вказувати технічні умови на виконання операцій

	1 – 16	Обробка горловини	- Описувати способи обробки горловини у виробках без коміра: підкрійною обшивкою; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 – 17	Обробка горловини	- Описувати способи обробки горловини у виробках без коміра: бейкою, воланом, рюшем; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 - 18	Види комірів. Обробка відкладного коміра	- Знати види комірів; - описувати послідовність обробки відкладного коміра без прокладки, з клейовою прокладкою, з мереживом, кантом, оборкою; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 – 19	Практична робота: обробка відкладного коміра	- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього); - обробляти відкладний комір з мереживом, кантом; - обробляти одинарний комір та комір який знімається; - виконувати контроль якості
	1 – 20	Практична робота: обробка відкладного коміра	- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).; - обробляти відкладний комір з мереживом, кантом; - обробляти одинарний комір та комір який знімається; - виконувати контроль якості
	1 – 21	Практична робота: обробка відкладного коміра	- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).; - обробляти відкладний комір з мереживом, кантом; - обробляти одинарний комір та комір який знімається; - виконувати контроль якості
	1 – 22	Практична робота: обробка відкладного коміра	- Обробляти відкладний комір без шва по відльоту, коміра що складається з двох деталей (верхнього та нижнього).; - обробляти відкладний комір з мереживом, кантом; - обробляти одинарний комір та комір який знімається; - виконувати контроль якості
	1 – 23	З'єднання коміра з горловиною	- Описувати послідовність з'єднання відкладного коміра з горловиною у виробках із застібкою до верху; з'єднання коміра за допомогою обшивки та косої стрічки;

			- вказувати технічні умови виконання операцій
	1 – 24	Практична робота: з'єднання коміра з горловиною	- З'єднувати комір з горловиною у виробх з лацканами; - з'єднувати комір з горловиною із застібкою доверху; - з'єднувати відкладний комір з горловиною з використанням обшивки та косої бейки; - виконувати контроль якості
	1 - 25	Практична робота: з'єднання коміра з горловиною	- З'єднувати комір з горловиною у виробх з лацканами; - з'єднувати комір з горловиною із застібкою доверху; - з'єднувати відкладний комір з горловиною з використанням обшивки та косої бейки; - виконувати контроль якості
	1 – 26	Практична робота: з'єднання коміра з горловиною	- З'єднувати комір з горловиною у виробх з лацканами; - з'єднувати комір з горловиною із застібкою доверху; - з'єднувати відкладний комір з горловиною з використанням обшивки та косої бейки; - виконувати контроль якості
	1 – 27	Практична робота: з'єднання коміра з горловиною	- З'єднувати комір з горловиною у виробх з лацканами; - з'єднувати комір з горловиною із застібкою доверху; - з'єднувати відкладний комір з горловиною з використанням обшивки та косої бейки; - виконувати контроль якості
	1 – 28	Обробка пройм	- Описувати способи обробки пройм у виробх без рукавів; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 – 29	Види рукавів. Обробка вшивних рукавів	- Знати види рукавів; -описувати послідовність обробки вшивних одношовних та двохшовних рукавів; - вказувати технічні умови виконання операцій
	1 - 30	Способи з'єднання рукавів з проймою.	-Знати способи з'єднання рукавів; - описувати послідовність з'єднання рукавів у відкриту та закриту пройму; Вказувати технічні умови виконання операцій
	1 - 31	Обробка виробу відрізного по лінії талії	- Знати способи з'єднання ліфа зі спідницею сукні; - описувати послідовність з'єднання ліфу зі спідницею; - вказувати технічні умови виконання операцій

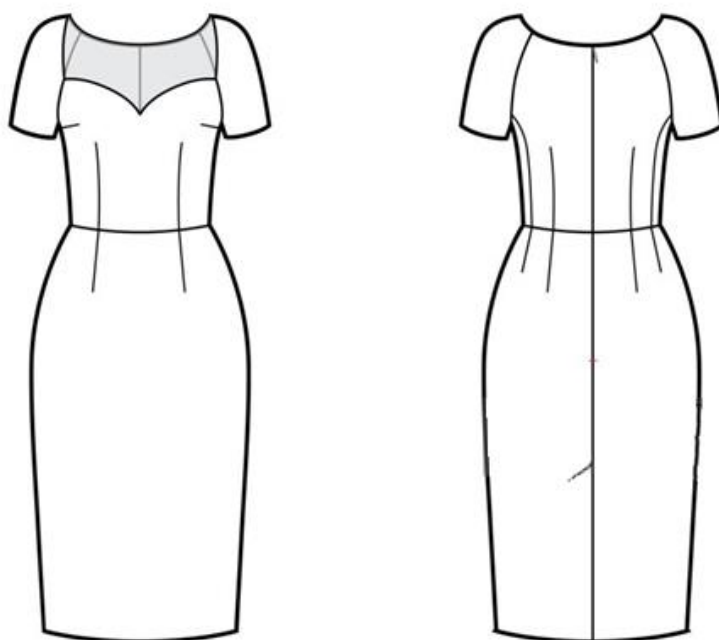
	1 - 32	Обробка виробу відрізного по лінії талії	- Знати способи з'єднання ліфа зі спідницею сукні; - описувати послідовність з'єднання ліфу зі спідницею; - вказувати технічні умови виконання операцій
	1 - 33	Обробка низу. Кінцева обробка виробу	- Описувати способи обробки низу виробу; - знати послідовність виконання кінцевої обробки виробу; - вказувати технічні умови на виконання операцій
	1 - 34	Урок контролю та корекції знань і вмінь	-Знати технологію обробки швейних вузлів сукні; технологічну послідовність виготовлення сукні

3.2.5 Розробка дидактичних засобів навчання і контролю

Технологія виготовлення сукні

Опис моделі сукні

Модель 1

Сукня жіноча, прилеглого силуету, відрізна по лінії талії, виготовлена з тонкої вовняної тканини.

По переду та спинці ліфу оброблені тальові виточки.

По передньому та задньому полотнищі спідниці оброблені тальові виточки.

Спинка зі швом по середині в якому оброблена застібка на потайну тасьму «блискавка».

Горловина оброблена підкрійною обшивкою.

Рукав реглан, одношовний, короткий.

Низ рукавів та виробу оброблений швом у підгин з відкритим обметаним зрізом підшитий потайними стібками.

Модель 2

Сукня жіноча, прилеглого силуету, виготовлена з тонкої вовняної тканини.

По пілочках оброблені рельєфні шви.

Спинка зі швом по середині. По спинці оброблені рельєфні шви.

Застібка центральна, однобортна, оброблена на 7 прорізні петлі та 7 гудзики.

Горловина оброблена підкрійною обшивкою.

Пройма оброблена підкрійною обшивкою.

Спідниця відрізна по лінії талії, складається з чотирьох частин. В бічних швах оброблені кишень.

Наз виробу оброблено відкритим обметаним зрізом закріплений клейкою павутинкою.

Таблиця 12 - Способи обробки горловини у виробках без коміра

№ з/п	Способи обробки	Технічні умови на виконання	Графічне зображення
1	Обшивкою, викроєною по формі горловини	Обробити обшивку (див. «З'єднання коміра з виробом за допомогою обшивки»), викроєну за формою горловини, шириною 2,5-3,0 см. Накласти обшивку на лицьову сторону виробу лицьовою стороною вниз, приметати, обшити горловину (строчка 2); шов обшивання розсікти в кутах і на заокругленні, видалити стібки тимчасового призначення, настрочити шов обшивання на обшивку (строчка 2) швом шириною 0,1-0,2 см. Обшивку відігнути на горловину, виправити (виметати) кант з тканини виробу, припрасувати. Внутрішні краї обшивки прикріпити так само, як при з'єднанні коміра з виробом за допомогою обшивки	
2 2.1	Обшивкою (бейкою), викроєною по косій Одинарною	Ці способи рекомендують для виробів з прозорих, сипучих тканин. Обшивку (зшити в кільце - якщо виріб без застібки) вкласти на лицьову сторону горловини лицьовою стороною вниз, обшити горловину швом шириною 0,5-0,7 см. Шов обшивання розсікти і направити в сторону обшивки (строчка 1 на мал. а, б). Обігнути обшивкою шов обшивання, підігнути зріз обшивки на 0,5-0,7 см. і настрочити згин обшивки, перекриваючи їм строчку обшивання на 0,1-0,2 см. (строчка 2, мал. а). Ширина шва настрочування підігнутого краю - 0,1-0,2 см. Відігнути обшивку на виворітну сторону виробу, припрасувати з кантом з горловини (мал. б). Обшивку прикріпити до плечових швів	
2.2	Подвійною	Обшивку (бейку) запракувати вздовж по середині (ширина обшивки в крої -2,5-3,0 см.), зшити кінці. Обшити	

		горловину, розташовуючи обшивку на лицьовій стороні виробу (строчка 1), урівняти зрізи обшивки і горловини. Настрочити шов обшивання на обшивку швом шириною 0,1-0,2 см. (строчка 2). Відігнути обшивку на виворітну сторону виробу, виправити кант з горловини, настрочити внутрішній згин обшивки на пілочку (строчка 3). Ширина шва 0,1-0,2 см. Припрасувати	
3	Обкантувальним швом	Обкантовку викроїти по косій. Частина обкантовки і її кінці зшити, якщо виріб без застібки. Ширина обкантовки залежить від ширини обкантувального шва і способу обробки (із закритим або з відкритим зрізом). Якщо виріб із застібкою, його обробити без обшивання уступу борту. Кінці обшивки близько краю борту підігнути на виворітну сторону обшивки на 1 см. і обшити горловину, урівнюючи зрізи, по обшивці швом шириною, рівній ширині обкантовки в готовому вигляді (строчка 1, мал. а). Потім обігнути шов обшивання обкантовкою і прокласти другу строчку в шов обшивання, застрочуючи підігнутий край обкантовки (строчка 2, мал. б). У виробках з товстих тканин горловину обкантувати окантувальним швом з відкритим зрізом, попередньо обметавши внутрішній зріз обшивки. У виробках з тонких тканин горловину обробити обкантувальним швом із закритим зрізом (мал. б). Допускають настрочувати обкантовку по обкантовці на відстані 0,1 см. від шва обшивання. При наявності спеціального пристосування обкантовку з'єднати з горловиною однією строчкою (мал. в). Горловину в готовому вигляді припрасувати	

Таблиці 13 - Обробка пройм у виробх без рукавів

Операція	Технічні умови виконання, графічне зображення операції
1	2
1. Викроїти обшивку для обробки пройми	По формі пройми
2. Зшити частини і кінці обшивки	Ширина шва 0,5-0,7 см
3. Розпрасувати шви зшивання	
4. Обробити внутрішні зрізи обшивки (операція 1)	Обметати на спеціальній машині або застрочити на відстані 0,1—0,2 см від згину
5. Приметати обшивку до пройми	Обшивку лицьовим боком усередину покласти на лицьовий бік пройми, вирівняти зрізи і приметати
6. Обшити зрізи пройми (операція 2)	З боку обшивки, ширина шва 0,7 см
7. Зробити розсічки в нижній частині пройми	Припуски на шов у двох-трьох місцях розсічки, не доходячи до строчки 0,1-0,2 см
8. Настрочити припуск на шов для обшивки (операція 3)	З лицьового боку обшивки на відстані 0,1-0,3 см від строчки
9. Виметати шов обшивання пройми	Попередньо вивернути обшивку і утворити кант
10. Припрасувати пройму	На спеціальній колодці
11. Прикріпити внутрішні краї обшивки до виробу (операція 4)	До бічних і плечових швів машинними строчками, які проходять паралельно до них, а до спинки і переду ручними потайними підшивними стібками через 4-5 см зробити по 5-6 стібків у кожній закріпці. Можна підшивати обшивку на спеціальній машині потайними стібками по всій її довжині
11.1. Викроїти обшивку (бейку) для обробки пройми обкантовувальний швом	Викроїти прямокутну смужку під кутом 45° до нитки основи. Ширина обшивки залежить від способу обробки
11.2. Зшити частини і кінці обшивки (допускається кінці обшивки зшивати під час обшивання пройми)	Строчка повинна проходити паралельно нитці основи. Ширина шва 0,5-0,7 см
11.3. Розпрасувати шви зшивання частин	
11.4. Запрасувати внутрішній зріз обшивки	На виворотний бік на 0,5-0,7 см
11.5. Приметати обшивку	Скласти обшивку з проймою лицьовими боками всередину, вирівняти зрізи, приметати на відстані 3-4 см від кінців обшивки, якщо вони не зшиті
11.6. Зшити кінці обшивки, якщо вони не зшиті	
11.7. Підрізати припуски на шов зшивання кінців обшивки	Залишити припуск 0,3-0,5 см
11.8. Обшити пройму (операція 1)	Ширина шва 0,5-0,7 см
11.9. Виметати шов обшивання пройми	Строчку виметування прокласти на відстані 0,1-0,2 см від шва пришивання обшивки з лицьового боку пройми
11.10. Закріпити кант (операція 2)	Машинною строчкою з лицьового боку виробу в шов пришивання обшивки

11.11. Приprasувати пройму	На спеціальній колодці
12.1. Обробити пройму обкантовувальним швом з одним відкритим зрізом обшивки в виробах із вовняних тканин	Відкритий зріз обшивки обметати на спеціальній машині
13.1. Обробити пройму обкантовувальним швом удвоє складеною обшивкою, яка викроєна під кутом 45° до нитки основи, найчастіше у виробах із бавовняних тканин	
14.1. Викроїти обшивку-кокетку для обробки пройми і горловини у виробах без комірів і рукавів	Відповідно до форми плечових швів, пройм і горловини виробу, ширина на лінії середини переду, спинки і під проймою не менш як 6 см в готовому вигляді з основної або шовкової підкладкової тканини в тон основного матеріалу
14.2. З'єднати плечові зрізи обшивки-кокетки, бічні зрізи виробу і обшивки не з'єднувати (операція 1)	Утворити посадку спинки на відстані 1,5-2 см від горловини і 3-4 см від зрізу пройми. Шов зшити і розprasувати
14.3. Обробити внутрішні зрізи обшивки-кокетки (операція 2)	Застрочити обметані і підігнуті на виворітний бік зрізи обшивки 0,5-0,7 см завширшки
14.4. Приметати обшивку-кокетку до виробу (операція 3)	Скласти лицьовими боками всередину, вирівняти зрізи горловини і пройми, створити незначну слабину основних деталей по горловині і проймі, приметати паралельно зрізам горловини і пройм
14.5. Обшити горловину і пройми (операція 3)	З боку обшивки швом 0,5-0,7 см завширшки. У виробах з застібною тасьмою-блискавкою одночасно вшити кінці застібки
14.6. Вивернути виріб на лицьовий бік	Через ділянку спинки або пілочки
14.7. Виметати шви обшивання пройм і горловини	З боку обшивки-кокетки, утворити кант із основних деталей 0,1-0,2 см завширшки
14.8. Приprasувати пройми, горловину	На спеціальній колодці
14.9. З'єднати бічні зрізи виробу	Під час з'єднання бічних зрізів зшити і кінці обшивок, потім обметати їх і запрасувати або розprasувати і обметати

Таблиця 14 - Способи з'єднання ліфу сукні зі спідницею

Спосіб з'єднання	Технічні умови на виконання операції	Графічне зображення
1. Підготовка виробу до з'єднання ліфу з спідницею 1.1 Обробка ліфу	Обробляють пілочки (перед) і спинку ліфу: Обробляють виточки, складки, рельєфи; з'єднують кокетки; обробляють застібку; обробляють кишені; з'єднують плечові і бокові зрізи; вшивають комір. Рукава можуть бути вшиті до з'єднання ліфу з спідницею або після їх з'єднання	
1.2 Обробка спідниці	Обробляють виточки, рельєфи, кишені і т.д.	

	З'єднують частини спідниці з попереднім зметуванням. Полотнища спідниці зшивають, починаючи строчку від верхнього зрізу спідниці. Ширина шва – 1,2 – 1,5 см. якщо шви обробляються на шивнообметувальній машині, допускається ширина шва 0,7 – 0 – 8 см. по бажанню замовника ширина швів може бути збільшена до 3 см. У виробах з бавовняних тканин шви відгинають в сторону переду. У виробах з інших тканин – розпрасовують або запрасовують в залежності від моделі. На деталі ліфу і спідниці наносять лінії з'єднання їх в готовому вигляді. Припуск на шов з'єднання по ліфу – 1 – 4 см (в дитячих виробах до 5 см); по спідниці – 1,0 – 1,5 см. Зрізи обметують до або після з'єднання ліфу і спідниці (в залежності від припусків і способу з'єднання)	
2.Зеднання зшивним швом ліфу з спідницею 2.1. Без зборок по лінії талії	Спідницю вивертають на виворітню сторону, ліф – на лицьову. Ліф вкладають в спідницю, складаючи лицьові сторони деталі, суміщаючи бокові шви, виточки або контрольні позначки, урівнюють лінії з'єднання деталей в готовому вигляді, зшивають (з попереднім зметуванням) зі сторони ліфу	
2.1.1. Без кромки	Зшивають двома строчками, розташовуючи їх на відстані 0,1 – 0,3 см одна від одної. При зшиванні на машині ланцюгового стібка допускається одна строчка. Кінці строчок заходять одна на одну на 2,0 – 2,5 см	
2.1.2 З кромкою	Кромку розташовують зі сторони спідниці і з'єднують її з виробом строчкою зшивання ліфу і спідниці	
2.2. Зі зборками по лінії талії	Зборки можуть бути: і на ліфі і на спідниці; тільки на ліфі; тільки на спідниці; по всій довжині деталі; на окремих ділянках ліфу або спідниці. Утворюють зборку у	

	відповідності з технічними умовами. З виворітної сторони по всьому верхньому зрізу (або в місцях утворення зборки) пришивають кромку. Строчка пришивання (строчка 1) кромки повинна проходити по нижній строчці утворення зборок. Зрізи кромки урівнюють з верхнім зрізом спідниці	
	Ліф вивертають на лицьову сторону, спідницю на виворітню. Ліф вкладають спідницю, урівнюють лінії з'єднання, контрольні позначки, рівномірно розподіляють зборки. Зшивають по ліфу (строчка 2). Ширина шва - по моделі. Якщо зборки тільки на спідниці, зшивають по спідниці	
3. З'єднання ліфу з спідницею накладним швом 3.1. Без канту	Ліф оброблений, по лінії зшивання заметують (запрасовують) припуск зрізу низу ліфу. На спідниці обробляють виточки, зборки і т.д. Намічають лінію з'єднання з ліфом. Наметують ліф на спідницю, суміщаючи згин ліфу з лінією на спідниці, настрочують швом шириною по моделі. Нитки тимчасового призначення видаляють, шов припрасовують	
3.2 З кантом	Обробляють кант: викроюють шириною, рівною подвійній ширині в готовому вигляді плюс припуски на з'єднання з кожної повздовжньої сторони; запрасовують вздовж посередині, зшивають кінці, шов розпрасовують. Пришивають кант до спідниці або ліфу (залежить від моделі), розташовуючи зрізи до зрізу низу деталі. З'єднують деталі ліфу і спідниці накладним (мал. а) або зшивним швом (мал. б)	
4. З'єднання ліфу з спідницею з еластичною тасьмою	Припуск на зшивання ліфу і спідниці роблять рівними ширині еластичної тасьми плюс 0,3 – 0,5 см і плюс 0,7 – 0,8 см. Зшивають ліф з спідницею (строчка 1); зрізи обметують. Шов настрочують	

	(строчка 2) на ліф або на спідницю (в залежності від моделі), залишаючи не зшиту ділянку для заведення еластичної тасьми. Ширина шва дорівнює 0,3 – 0,5 см. Через незшиту ділянку за допомогою шпильки заводять еластичну тасьму; кінці її з'єднують накладним швом з відкритими зрізами. Не зшиту ділянку застрочують або не застрочують (по бажанню замовника)	

Таблиця 15 - Обробка низу суконь

Назва операції	Технічні умови на виконання операції	Графічне зображення
1.Обрізка низу	Виріб вивертають на лицьову сторону, розкладають на столі, перегинаючи по середині переду і спинки, суміщаючи бічні шви, виточки і т.д. Потім, уточнивши довжину виробу, по допоміжному лекалу крейдою намічають лінії підрізання і підгину низу. Залишки тканини підрізають	
2.Обробка виробу, дуже розширених донизу 2.1. Із бавовняних, лляних і шовкових тканин	Обробляють низ вузьким (0,7 – 1,2 см) швом у підгин з закритим зрізом. Для цього підгинають зріз низу двічі і застрочують його, відступивши від згину на 0,1 – 0,2 см. Для запобігання виникнення перекосів на виробі, викроєних під кутом 45° до нитки основи, рекомендують низ заметувати, прокладаючи строчку на відстані 0,3 см від згину шва	
2.2 Із вовняних, тонких, шовкових тканин низьких асортиментних груп	Припуск на підгин низу залежить від ТУ на виріб (зазвичай 2,0 – 2,5 см в готовому вигляді)	
2.2.1. заметування припуску низу	Заметують припуск низу трьома строчками: 1-а – на відстані 0,5 – 0,7 см від згину низу; 2 - а – посередині припуску; 3 -я – на 0,5 від краю обметаного зрізу, якщо низ обробляють швом підгин з відкритим зрізом (мал. а) або на 0,3 см від підігнутого краю	

	виробу, якщо шов в підгин з закритим зрізом (мал. б)	
2.2.2. Підшивання припуску	Припуск низу (після припрасування) підшивають на машині потайного стібка або вручну потайними підшивними стібками частотою 2 – 3 см (мал. а). строчку стібків не затягують для запобігання пролягання строчки. Шов в підгин з відкритим зрізом підшивають, відігнувши зріз шва на 0,5 см (мал. б)	
2.3. З вовняних, шовкових тканин високих асортиментних груп 2.3.1. Перший спосіб	Обробляють зріз низу обкантувальним швом з відкритим зрізом; підгинають припуск низу і підшивають потайними підшивними стібками, відступивши від краю низу на 0,5 см. обкантовку викроюють з підкладкової або шовкової тканини. Ширина обкантовки в готовому вигляді дорівнює 0,3 – 0,5 см	
2.3.3. Другий спосіб	Відступивши від зрізу низу 0,7 – 1,0 см, настрочують тасьму швом шириною 0,1 – 0,2 см, потім відгинають припуск низу на виворітню сторону виробу і пришивають край тасьми до нього на машині потайного стібка або вручну	
3.Обробка виробів, злегка розширених до низу або прямого силуету 3.1. із бавовняних, лляних, шовкових тканин	Обробляють швом у підгин з закритим зрізом (без попереднього заметування) на зшивній машині (мал. а) або на машині потайного стібка (мал. б)	
3.2.3 вовняних, шовкових тканин 3.2.1. Заметування припуску низу	Припуск низу заметують двома строчками: 1-а – на відстані 0,7 см від згину низу, 2-а – на відстані 0,3 см від підігнутого краю низу, якщо низ обробляють швом у підгин з закритим зрізом (мал. а) або на 0,5 см від обметаного зрізу, якщо низ оброблений швом у підгин з відкритим зрізом (мал. б)	
3.2.2. Підшивання низу	Див. 2.2.2.	

Контрольні питання

1. Опишіть ТУ обробки горловини підкрійною обшивкою.

2. Які чинники будуть впливати на вибір способу з'єднання ліфу зі спідницею?

3. Назвіть способи обробки низу сукні.

Технологія виготовлення сукні

Оздоблення

При виготовленні легкого жіночого одягу в якості оздоблення застосовують мереживо, зборки, оборки, волани, рюші, буфи, бейки. Мереживо – самий найпоширеніший вид оздоблення виробів легкого одягу. Мереживо виготовляють у вигляді полотна, яке потім розділяють на окремі смужки (мал.1), у вигляді стрічки або штучних виробів (2 і 3).

Мал.1

Мал.2

Мал.3

Зборки використовують в якості оздоблення, замість виточок, для створення вільного силуету (мал. 4).

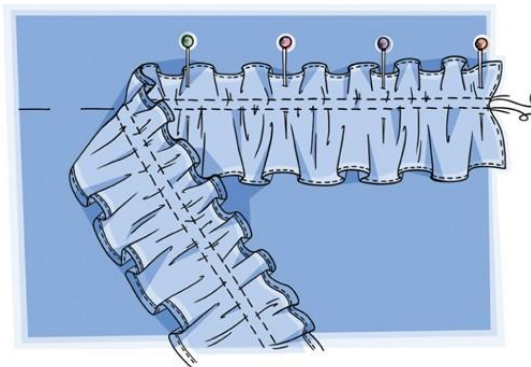

Мал. 4

Зборки можна виконувати трьома способами: на двухголковій машині зі спеціальним пристосуванням (в масовому виробництві); на зшивній машині; ручним способом.

При виконанні зборок на двухголковій машині використовують спеціальну лапку.

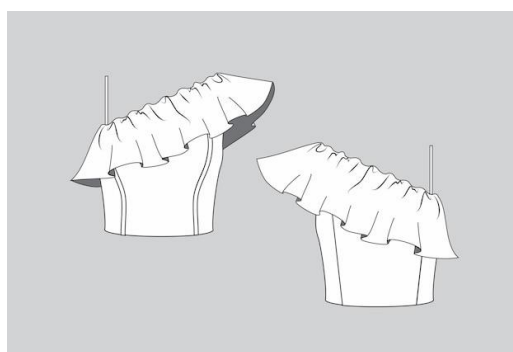
На зшивній машині слабо затягнутими стібками прокладають дві строчки (мал. 5): перша на відстані 0,5 – 0,7 см від зрізу; друга – на відстані 0,8- 1,4 см від зрізу. Зріз деталі стягують нижніми нитками на необхідну величину, рівномірно розташовуючи зборки. Строчки після зшивання в кінцях закріплюють. В залежності від властивостей тканини і моделі нижня строчка може попадати або не попадати в шов при подальшій обробці. Якщо нижня строчка не попадає в шов то її потрібно видалити після обробки з'єднувального шва.

Мал. 5

При ручному способі виконання зборок прокладають дві строчки прямих ручних стібків з частотою 3 – 4 стібка в 1 см. відстань від зрізів: перша строчка – на 0,5 – 0,7 см; друга 0,8 – 1,4 см. стягують тканину. Рівномірно розподіляють зборки. На початку і кінці строчок повинні бути виконані закріпки.

Оборки виконують із м'яких, легко драпіруємих тканин. Оборки розташовують на виробі вертикально, горизонтально, по лініям кокеток і т. д. вони можуть бути виконані із основної або оздоблювальної тканини (мал. 6). Наприклад, сукня із тканини з малюнком може бути оброблена оборкою із однотонної тканини.

Мал. 6

Викроюють оборки під кутом 45° до нитки основи (інколи в поперечному напрямленні) шириною від 1,5 до 30 см в залежності від моделі. Довжина оборки крою повинна бути в півтора або два рази більша довжини її

в готовому вигляді. Оборки, виконані в складку або плісе, викроюють в три рази довші лінії її пришивання.

Волани відрізняють від оборок формою крою. Вони викроюються по колу (мал. 7). Довжина смужки по внутрішній лінії повинна дорівнювати довжині лінії її пришивання.

Відлітні зрізи оборок і воланів обробляють на машині зигзагоподібної строчки, на зшивній машині вузьким швом у підгин з закритим зрізом, обкантувальним швом.

Оборки і волани можуть бути пришиті, настрочені і вшиті між двома деталями або в припуск складки.

Мал. 7

Рюш – деталь оздоблення з двома обробленими зрізами. З'єднують рюші з виробом, прокладаючи строчку по середині рюші або вздовж його краю (мал. 8).

Мал. 8

Викроюють рюші у вигляді прямокутника, довжина якого в 1,5 – 2 рази довша рюшу в готовому вигляді, нитка основи проходить під кутом 45^о до нитки основи. Ширина залежить від моделі.

Таблиця 16 - З'єднання оборок, воланів і рюш з виробом

№ з/п	Назва операції	Технічні умови на виконання операції	Графічне зображення або схема
1	Пришивання оборок, воланів	Після обробки зрізів воланів або оборок складають деталь оздоблення з основною деталлю лицьовими сторонами всередину, урівнюючи зрізи (мал. а), пришивають (строчка 1) і обметують (строчка 2)	
2	Вшивання оборок, воланів між двома деталями Зшивним швом	Пришивають оздоблення до зрізу одної деталі по другій строчці утворення зборок або на відстані 0,7 – 1,2 см від зрізу (строчка 1). Складають деталь з оборкою (воланом) з другою деталлю лицьовими сторонами всередину, урівнюючи зрізи; пришивають, розташовуючи строчку на 0,1 см від строчки пришивання оздоблення (строчка 2). Шов обметують і запрасовують в сторону протилежну від	

		розташування оборки (волана)	
	Накладним швом з закритим зрізом	Пришивають оборку або волан до нижньої деталі (строчка 1). Запрасовують (заметують) згин верхньої деталі по наміченій лінії. Настрочують таким чином, щоб згин верхньої деталі перекривав строчку з'єднання оборки на 0,1 – 0,2 см (строчка 2)	
3 3.1	З'єднання рюші з виробом Утворення зборки по рюші	Після обробки зрізів по середині рішу прокладають дві строчки слабо затягнутими стібками для утворення зборки; відстань між строчками 0,2 см. Зборки розташовують рівномірно по всій дожині	
3.2	Пришивання рюші	Суміщають лінію пришивання рюші на основній деталі з лінією по середині рюші. Настрочують прямою або зигзагоподібною строчкою, розташовуючи її між допоміжними строчками. Нитки допоміжних строчок видаляють	

Одним із давно забутих способів оздоблення жіночого та дитячого одягу є виконання буфів (Мал. 9). Буфами почали оздоблювати свій одяг заможні люди в період середньовіччя.

Мал. 9

В перекладі bouffer значить надуватися і стирчати. Ця декоративна техніка, яка прийшла до нас з народного одягу, в якому вона традиційно виконувалася на білизні, дитячому та жіночому одязі.

Цей вид оздоблення використовують для святкового вбрання, а також для прикрашення виробів домашнього вжитку. Випукла поверхня з чітким малюнком надає виробу святкового, урочистого вигляду.

Для виконання такого роду робіт необхідно традиційно однотонна тканина. Особливо добре виглядають буфи на атласних і бархатних поверхнях. В якості вишивальних ниток використовуються нитки різноманітної товщини та шнури.

Буфи на відмінну від зборок виконуються на самій деталі. Такий вид оздоблення несе не лише декоративне але й конструктивне навантаження. Буфи можуть одночасно замінювати виточки по лінії плеча, талії, а також по низу рукава (тоді вони мають вигляд манжети). Буфи можна виконати традиційним ручним способом із використанням машинних строчок.

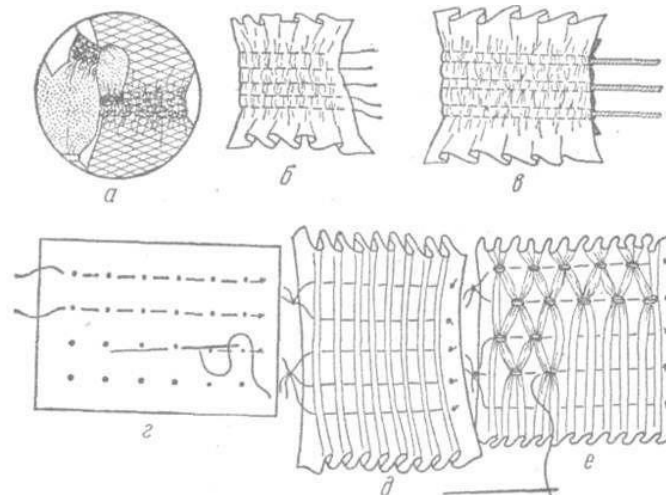
Ручні буфи можуть мати різні малюнки, особливо для оздоблення суконь.

Розмічають буфи точками, або лініями зі зворотної сторони деталей. Кількість рядків буф залежить від малюнка. Відстань між рядами 0,8-1,0 см, між точками – 0,5 см. Точки в кожному ряду повинні знаходитись одна над одною.

Спочатку прокладають зметувальні строчки, при цьому голку вводять в тканину точно в точку, а виводять посередині між двома точками, після цього нитки затягують таким чином, щоб утворились склади згинами вгору. Склади повинні бути натягнуті, але настільки, щоб їх можна було пересунути.

Після отримання склад починають вишивати малюнок.

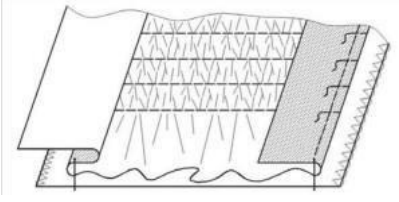
Для отримання вафельного малюнка, або малюнка під назвою “бджолині соти” закріплюють по черзі стібками хрест на хрест по дві складочки рядка, виконуючи 4-5 стібків в кожній закріпці. Малюнок буф виконують групами. Після вишивання нитки, якими виконували зборку, видаляють. Нижче показана схема виконання буф вручну (мал.. 10). Буфи вафельні збирають з лицьової сторони.

Мал. 10

Буфи, виконані машинним способом, бувають різних видів.

Таблиця 17 - Обробка буф машинним способом

№ з/п	Назва операції	Технічні умови на виконання операції	Графічне зображення або схема
1	Розмітка простих буф	На лицьовій стороні виробу намічають декілька паралельних ліній. Відстань між ними і їх кількість залежить від моделі. Лінії, перпендикулярні лініям буф, визначають довжину строчки	
2	Прокладання машинних строчок	По наміченим лініям прокладають машинні строчки з слабо затягнутими стібками	
3	Збирання буф	Нитки виводять на виворітню сторону виробу і збирають буфи потрібної довжини, рівномірно розподіляючи зборку, зав'язують вузли (строчки 1, 1, 1)	
4	Закріплення кінців буф	В кінцях буф основну тканину застрочують складкою глибиною 0,1 – 0,2 см таким чином, щоб кінці строчок з вузлами попали в шов застрочування (строчки 2 і 2)	
5	З'єднання буф з підкладкою	Для запобігання буф від розтягування з виворітної сторони буфи з'єднують з підкладкою з основного чи додаткового матеріалу. Розміри підкладки повинні відповідати розміру (і формі) буф в готовому вигляді плюс припуски на обробку зрізів. Буфи на суцільній деталі (мал. а): зрізи підкладки підгинають (або обметують) і настрочують в шов застрочених складок (строчки 3 і 3) по верхній і нижній строчкам буф. Допускають з'єднання підкладки потайними стібками. Буфи, які входять в шви з'єднання деталей (мал. б): обрізні краї підкладки входять в шви з'єднання деталей	

Бейки – це смужки, які викроєні із основної чи оздоблювальної тканини. Застосовують їх для оздоблення виробів (мал. 11). Бейки бувають подвійними або одинарними; пришивними чи вшивними. Розташовують бейки горизонтально, вертикально, на суцільній деталі або по її краям. Викроюють бейки під кутом 45° до нитки основи. Ширина залежить від моделі.

Мал. 11

Таблиці 18 - З'єднання бейок з виробом

№ з/п	Назва операції	Технічні умови на виконання операції	Графічне зображення або схема
1 1.1	З'єднання настрочних бейок Одинарної	Бейку накладають лицьовою стороною вниз. Пришивають (строчка 1) швом шириною 0,5 – 0,7 см, потім бейку відгинають, закриваючи шов пришивання; підгинають на 0,5 – 0,7 см всередину, настрочують по краю (строчка 2)	
1.2	Подвійної	Бейку складену вдвоє посередині, накладають зрізом до наміченої лінії, пришивають швом шириною 0,5 – 0,7 см (строчка 1), відтягують, закриваючи шов пришивання, і настрочують по згину бейки (строчка 2)	
1.3	Подвійної з відлітним краєм	Смужку тканини для бейки складають посередині лицьовою стороною всередину і зшивають швом шириною 0,5 – 0,7 см (строчка 1), вивертають, розправляють, розташовуючи шов на згині, потім бейку накладають на основну деталь і настрочують по краю (строчка 2)	
2 2.1	З'єднання вшивних бейок Перший спосіб	Бейку складають з деталлю лицьовими сторонами всередину, пришивають швом шириною 1,0 – 1,5 см. Шов відгинають в сторону основної деталі. Таким же чином з'єднують інший зріз бейки з основною деталлю (строчки 1 і 1)	

2.2	Другий спосіб	Якщо один зріз одинарної бейки входить в шов з'єднання деталей, бейку накладають до наміченої лінії на виріб лицьовою стороною вниз, пришивають швом шириною 0,5 – 0,7 см (строчка 1), відгинають і з'єднують зрізи бейки і основної деталі машинною строчкою (строчка 2)	

Контрольні питання

1. Які види оздоблення застосовують при виготовленні легкого жіночого одягу?
2. Які показники будуть впливати на вибір оздоблення?
3. Чим відрізняються волани від оборок?
4. Що таке бейки?
5. Що таке рюш?
6. Опишіть вимоги до розкрою рюш?
7. Які є способи обробки буф?

3.2.6 Розробка планів уроків

Одним з головних документів викладача - конспект уроку.

На основі поурочно-тематичного плану було розроблено планконспект уроку з Технології виготовлення одягу за темою:

План уроку теоретичного навчання №4

Професія: «Кравець»

Класифікація: Кравець 3 розряду

Освітній компонент: Основи технології одягу

РН 5. Вміти виготовляти вироби платтяно-блузочного асортименту з виконанням примірок

ПК 1. Здатність виготовляти сукню нескладної технологічної обробки

Тема уроку: Ознайомлення з моделлю жіночої сукні. Підготовка крою до пошиття

Мета: - Характеризувати види і фасони суконь;

- виконувати опис зовнішнього вигляду;
- називати деталі крою сукні;

- знати зрізи, їх назви;
- вказувати напрямок нитки основи на деталях крою;
- вказувати технічні умови на виконання операцій

Тип уроку: засвоєння нових знань

Вид уроку: комбінований

Форма проведення: групова

Метод проведення: пояснювально-ілюстративний

Інтеграція предметів: матеріалознавство – тема «властивості тканин»

Матеріально-технічне забезпечення: технічні засоби навчання (ПК)

Дидактичні матеріали:

- Зразки метеріалів
- Презентація «асортимент виробів», «специфікація крою»
- Критерії оцінювання

Структура уроку:

1. Організаційна частина – 1 хв.
2. Цільова установка на урок – 2 хв.
3. Актуалізація опорних знань – 7 хв.
4. Вивчення нового матеріалу – 20 хв.
5. Закріплення нового матеріалу – 10 хв.
6. Аналіз уроку – 4 хв.
7. Домашнє завдання – 1 хв.

Хід уроку:

1. Організаційна частина

Перевірка готовності учнів до уроку.

2. Цільова установка на урок

Тема уроку - Ознайомлення з моделлю жіночої сукні. Підготовка крою до пошиття

Жіноча сукня змінюється протягом довгого часу. Її розвиток і зміни з часом і обставинами стаючи практичніше.

Мета уроку – формування розуміння різновидів суконь та особливості їх виготовлення

3. Актуалізація опорних знань

- Класифікація суконь та крою
- Що впливає на оздоблення?
- Виконувати художній опис

4. Вивчення нового матеріалу

- Види суконь;
- Які рельєфні шви можна використовувати;
- Різновиди кишень;
- Різновиди обробки горловини;
- Види оздоблення;
- Технічні умови на виконання.

5. Закріплення нового матеріалу

- Як можна оздобити?
- Які кишені можна обробити?
- Які першочергові задачі для виготовлення суконь?

6. Аналіз уроку

Оцінювання знань учнів з мотивацією при цьому

- Відзначити найбільш змістовні відповіді,
- Вказати на характерні недоліки,
- Відмітити учнів що активно працювали.

7. Домашнє завдання Вивчити основні поняття.

План уроку теоретичного навчання №5

Професія: «Кравець»

Класифікація: Кравець 3 розряду

Освітній компонент: Основи технології одягу

РН 5. Вміти виготовляти вироби платтяно-блузочного асортименту з виконанням примірок

ПК 1. Здатність виготовляти сукню нескладної технологічної обробки

Тема уроку: Обробка виточок, підрізів, рельєфів

Обробка кокеток

Мета: - Знати види виточок та способи їх обробки;

- вказувати технічні умови на виконання операцій

-Знати види кокеток та способи їх обробки;

- вказувати технічні умови виконання операцій

Тип уроку: засвоєння нових знань

Вид уроку: комбінований

Форма проведення: групова

Метод проведення: пояснювально-ілюстративний

Інтеграція предметів: матеріалознавство – тема «властивості тканин»

Матеріально-технічне забезпечення: технічні засоби навчання (ПК)

Дидактичні матеріали:

- Зразки метеріалів
- Презентація «виточок та рельєфів», «різновиди кокеток»
- Критерії оцінювання

Структура уроку:

1. Організаційна частина – 1 хв.
2. Цільова установка на урок – 2 хв.
3. Актуалізація опорних знань – 7 хв.
4. Вивчення нового мотеріалу – 20 хв.
5. Закріплення нового матеріалу – 10 хв.
6. Аналіз уроку – 4 хв.
7. Домашнє завдання – 1 хв.

Хід уроку:

1. Організаційна частина

Перевірка готовності учнів до уроку.

2. Цільова установка на урок

Тема уроку - Обробка виточок, підрізів, рельєфів. Обробка кокеток.

Виточки, рельєфи, підрізи та кокетки це не тільки технічні а й декоративні елементи суконь.

Мета уроку – формування зовнішнього вигляду сукні завдяки швам.

3. Актуалізація опорних знань

- Класифікація різновидів виточок, рельєфів, підрізів, кокеток.
- Що впливає на вибір способу обробки?

4. Вивчення нового матеріалу

- Види швів оздоблення;
- Які використовувати шви;
- Різновиди кокеток;
- Різновиди обробок рельєфів;
- Технічні умови на виконання.

5. Закріплення нового матеріалу

- Як можна оздобити рельєфні шви?
- Як краще обродити кокетки?
- Які першочергові задачі для виконання різних швів?

6. Аналіз уроку

Оцінення знань учнів з мотивацією при цьому

- Відзначити найбільш змістовні відповіді,
- Вказати на характерні недоліки,
- Відмітити учнів що активно працювали.

7. Домашнє завдання Вивчити способи обробки.

План уроку теоретичного навчання №6

Професія: «Кравець»

Класифікація: Кравець 3 розряду

Освітній компонент: Основи технології одягу

РН 5. Вміти виготовляти вироби платтяно-блузочного асортименту з виконанням примірок

ПК 1. Здатність виготовляти сукню нескладної технологічної обробки

Тема уроку: Оздоблення одягу буфами, бейками, тасьмою

Мета: - Знати види буф;

- описувати оздоблення одягу буфами ручним та машинним способом;
- знати різновидність бейок та способи їх обробки;
- описувати послідовність з'єднання бейок з виробом;
- знати види тасьми та оздоблення їми виробу;
- вказувати технічні умови на виконання операцій

Тип уроку: засвоєння нових знань

Вид уроку: комбінований

Форма проведення: групова

Метод проведення: пояснювально-ілюстративний

Інтеграція предметів: матеріалознавство – тема «властивості тканин»

Матеріально-технічне забезпечення: технічні засоби навчання (ПК)

Дидактичні матеріали:

- Зразки метеріалів
- Презентація «бейки і тасьми», «різновиди буфів»
- Критерії оцінювання

Структура уроку:

1. Організаційна частина – 1 хв.
2. Цільова установка на урок – 2 хв.
3. Актуалізація опорних знань – 7 хв.
4. Вивчення нового матеріалу – 20 хв.
5. Закріплення нового матеріалу – 10 хв.
6. Аналіз уроку – 4 хв.
7. Домашнє завдання – 1 хв.

Хід уроку:

1. Організаційна частина

Перевірка готовності учнів до уроку.

2. Цільова установка на урок

Тема уроку - Оздоблення одягу буфами, бейками, тасьмою

Обробка буфів та їх особливості

Мета уроку – формування зовнішнього вигляду сукні завдяки буфам.

3. Актуалізація опорних знань

- Класифікація різновидів буфів, бейоки, тасьма.
- Що впливає на вибір способу обробки?

4. Вивчення нового матеріалу

- Види буфів для оздоблення;
- Які використовувати шви;
- Різновиди їх виконання;
- Різновиди обробок буфів;
- Технічні умови на виконання.

5. Закріплення нового матеріалу

- Як можна використовувати буфи?
- Як краще обродити деталі бейкою чи тасьмою?
- Які першочергові задачі для виконання різних швів?

6. Аналіз уроку

Оцінення знань учнів з мотивацією при цьому

- Відзначити найбільш змістовні відповіді,
- Вказати на характерні недоліки,
- Відмітити учнів що активно працювали.

Домашнє завдання Вивчити основні способи обробки.

3.2.7 Методичні рекомендації з проведення уроків з дисципліни «Технології виготовлення одягу»

На першому уроці вивчення модуля треба ознайомити учнів з послідовністю вивчення теми. Розповісти, як будуть чергуватися технологія виготовлення виробів платтяного асортименту з виробничими роботами.

Підчас повідомлення теми та завдання уроків потрібно зазначити кількість часу на її вивчення, також необхідно пам'ятати, що цільова установка є основою мотивації успішної діяльності учнів у процесі вивчення теми та в подальшому. Тому викладачу необхідно зацікавити учнів метою навчання.

Перед початком викладкою навчального матеріалу потрібно провести усне опитування учнів з метою актуалізації знань і визначення якими знаннями і вміннями володіють по предмету, тобто визначення міжтемних зв'язків та з іншими навчальними предметами для освоєння з новим навчальним матеріалом і професійними знаннями та вміннями. На цьому етапі визначається вид міжтемних зв'язків – попередні, супутні або перспективні.

Враховуючи те, що учні уже мають загальне уявлення про ручні і машинні шви та обробку окремих деталей та вузлів швейних виробів, рекомендований тип уроку – комбінований, але перший урок має бути уроком засвоєння нових знань, тому що це початок вивчення великої і дуже важливої теми. Протягом вивчення даного модуля необхідно закріплювати теоретичні знання виконанням лабораторних та практичних робіт, тобто чергувати подання теоретичного матеріалу з практичним закріпленням.

На першому уроці викладач повинен продемонструвати різні моделі суконь на зображеннях презентації або плакатах, заготовлених заздалегідь, натуральні зразки, розповісти про тканини, з яких виготовляються вироби платтяного асортименту. Провести порівняльний аналіз видів, фасонів, матеріалів суконь з іншими виробами.

Учнів необхідно ознайомити з деталями крою сукні, їх зрізами, показати як має проходити нитка основи на деталях виробу, щоб запобігти у майбутньому виготовленню браку.

На цьому етапі навчального процесу необхідно навчити учнів поетапно виготовляти виріб, виробити вміння самостійно аналізувати помилки та виправляти їх. Задача викладача раніше попереджати дефекти, аніж вони виникнуть.

Викладення навчального матеріалу здійснюється методом розповіді, під час якої дається цілісний і послідовний виклад навчального матеріалу, якв який входять основні поняття теми «Виготовлення сукні технологічна обробка», формуються зв'язки між різними темами Технології виготовлення одягу. Навчальний матеріал повідомляється дедуктивним способом.

Підчас вивчення даної теми викладач повинен дозувати матеріал, викладати його по наростанню складності, дотримуючись логічної структури викладу. Ефективність засвоєння залежить від характеру викладу матеріалу, від атмосфери, яка царює на уроках, позитивної налаштованості в процесі навчання.

Підчас проведення уроків необхідно користуватися наочними засобами навчання. Для вивчення нашої теми є презентація з: ескізами виробів, графічними зображеннями обробки вузлів, плакати, готовий виріб, зразки деталей, зразки поетапної обробки вузлів. Правильне і своєчасне застосування наочних посібників активізують розумову діяльність, розвивають графічну грамотність, технічне і технологічне мислення.

Після невеликого опитування учнів викладач переходить до пояснення послідовності виконання сукні, пояснює поетапну обробку виробу.

Підчас проведення занять завжди потрібно дотримуватися поставленої мети уроку, в яку входять дидактична, виховна та розвиваюча мета. Викладення нового навчального матеріалу викладач звернутає увагу учнів на, значення матеріалу теми у формуванні в учня компетентностей, знань і умінь, а також, як фахівця, тобто дотримання технічних умов і стандартів впливає на

якість сукні, це її привабливий зовнішній вигляд і міцність під час використання виробу. Завдяки цьому викладач на уроці переконує учнів у необхідності сумлінно й глибоко вивчати матеріал. Успішне вивчення матеріалу теми значною мірою залежить від того, наскільки викладач зацікавить учнів, адже обробка всіх вузлів виготовлення виробів платтяного асортименту має важливе значення при виготовленні виробу, він повинен мати гарний естетичний вигляд і бути міцним. Зацікавленість найчастіше визначається практичним значенням вивченого матеріалу. Тому під час підготовки до занять слід запланувати якнайбільше прикладів застосування на практиці отриманих на знань.

Особлива увага приділяється самостійній роботі учнів. Розглянути методику роботи учнів з документацією письмового інструктажу, аналіз типових помилок та заходів для уникнення їх в подальшому. Необхідно підготувати їм інструкційні та інструкційно-технологічні картки. Необхідно слідкувати за самостійною роботою учнів, за правильністю виконання поставлених завдань. Варто звертати увагу на слабших учнів, намагатись створювати умови для того, щоб вони мали змогу наздогнати інших.

Під час подачі матеріалу потрібно слідкувати за вимовою, побудовою речень, використовувати загальнонавчальні поняття та спеціальну термінологію.

Під час контролю знань, умінь і навичок учнів основні контрольні питання полягають у засвоєнні теми. Вони бувають як питання для закріплення і повторення навчального матеріалу і обов'язково вправи на виконання графічних зображень. Як варіант, усне опитування по таких питаннях як: пояснити технологію обробки коміра чи кишені, назвати види і методи обробки застібок у сукні. Наприкінці опитування групи викладач указує на помилки і пояснює як правильно, а також оцінює знання та уміння, дотримуючись принципу об'єктивності, враховуючи індивідуальні особливості кожного та складність освітньої програми.

Під час розробки технологічної послідовності кожного вузла необхідно проводити самоконтроль. В період узагальнюючому контролі наприкінці вивчення модуля необхідно застосовувати картки-завдання, на яких зазначене конкретне завдання по моделі.

Впродовж проведення занять важливо створити систему, яка охопить всі етапи навчального процесу – від сприйняття нового матеріалу до засвоєння знань, повторення, узагальнення та контролю. Узагальнюючи пройдений матеріал необхідно звертати увагу на головне, підкреслити основні поняття.

Під час завершення кожного уроку необхідно з'ясувати чи добре учні засвоїли матеріал, чи немає у них запитань по вивченій темі. Важливо видавати домашнє завдання, пояснювати що конкретно потребує повторення і закріплення, як саме його виконати.

Висновок до третього розділу

У третьому розділі дослідження проведено детальний методичний аналіз навчально-програмної документації, яка визначає підходи до професійно-практичної підготовки кваліфікованих робітників за професією «Кравець». Зокрема, в розділі розглянуто функціональну структуру професійної діяльності кравця, що дозволяє уточнити необхідні для професії навички та компетенції. Такий аналіз є важливим для формування освітніх програм, оскільки забезпечує їх відповідність вимогам сучасного ринку праці.

Аналіз навчального плану показав, що програма підготовки кравців базується на послідовному засвоєнні теоретичних і практичних знань, що охоплюють матеріалознавство, технологію виготовлення одягу, а також виробниче навчання. Це дозволяє учням поступово опановувати навички, що формують основу їхньої професійної компетентності. Крім того, розробка навчальної програми дисципліни «Виробниче навчання» враховує основні принципи професійної підготовки, орієнтовані на розвиток практичних умінь і навичок, які є визначальними для ефективної діяльності кравця.

Таким чином, розділ підтверджує необхідність інтеграції практико-орієнтованих підходів та гнучких навчальних методів у процес підготовки кваліфікованих робітників. Це сприятиме підвищенню якості освіти та відповідності фахової підготовки вимогам сучасної легкої промисловості, забезпечуючи конкурентоспроможність випускників на ринку праці.

ВИСНОВКИ

У підсумку виконаного дослідження розглянуто основні аспекти розвитку легкої промисловості України та ролі професії кравця як важливої складової швейного виробництва. Було визначено значення та перспективи легкої промисловості в українській економіці, а також підкреслено необхідність вдосконалення професійної підготовки кваліфікованих кадрів у цій галузі. Особлива увага приділена національній самобутності в дизайні та актуальності виробів з елементами традиційних українських візерунків.

Проектування та виготовлення жіночої сукні-сарафана з використанням старовинних українських орнаментів продемонструвало важливість сучасного підходу до збереження й інтеграції національних традицій у сучасний одяг. Вибір матеріалів, технологічні рішення, конструктивні особливості та розробка лекал підтвердили важливість комплексного підходу в роботі кравця, яка поєднує творчий, інженерний і технологічний аспекти. Завдяки цьому було створено модель, що поєднує сучасні модні тенденції та національну ідентичність, відповідаючи попиту серед потенційних споживачів.

Методичне забезпечення професійної підготовки кравців, розглянуте у третьому розділі, включає аналіз навчальних програм, рекомендації з удосконалення професійної компетентності та пропозиції з оновлення програмної документації. Визначено, що компетентнісний підхід є важливим для сучасної професійної освіти, оскільки він дозволяє підготувати фахівців, які відповідають вимогам сучасного ринку праці, володіють теоретичними знаннями та практичними навичками для ефективного виконання професійних завдань.

Загалом робота показує необхідність системного підходу до підготовки кваліфікованих кадрів у легкій промисловості України, важливість інтеграції культурної спадщини у виробничі процеси та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних швейних виробів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цимбалюк О. кандидат мистецтвознавства, Українська академія друкарства Європейськість сучасної Української моди
2. Єжова О.В. Конструювання одягу. Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка.
3. Жидких О. Б. Відокремлений підрозділ. Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтва. Факультет мистецтв Кафедра дизайну Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни. Конструювання та технології виготовлення швейних виробів Розділ: Основи конструювання одягу. Поясні вироби
4. Технічний фаховий коледж ЛНТУ. Основи конструювання виробів Технології легкої промисловості https://etk.lntu.edu.ua/pluginfile.php/10151/mod_resource/content
5. Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі http://www.nliceu.com.ua/metodichna_robot/polozhennya_pro_/
6. Колосюк Є.К. Умови формування професійної компетенції майбутніх кравців і закрійників <https://metod.kpkitp.kiev.ua/wpcontent/uploads/2018/05/>
7. Волков О. І., Гончаров Ю. В., Бокій В. І. та ін. Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну, 2009. 446 с.
8. Гавриленко Т. В., Бродюк І. В. Перспективи розвитку легкої промисловості України в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Економічні горизонти. 2018. № 1 (4). С. 28–34.
9. Грищенко І. М., Гончаров Ю. В., Щербина І. В. та ін. Легка промисловість України: теоретико-методологічні засади управління розвитком в умовах інтеграції до СОТ. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну, 2011. 332 с.

10. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Проблеми та особливості розвитку легкої промисловості в Україні: статистичний порівняльний аналіз із країнами Євросоюзу. Статистика України. 2020. № 1. С. 42–50.
11. Касьян З. Е., Воронкова Т. Є. Діагностика інноваційної діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. 2012. № 1 (63). С. 145–152.
12. Лабурцева О. І. Маркетинг і розвиток підприємництва в легкій промисловості України. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну, 2008. 364 с.
13. Максименко І. О., Бокій В. І. Легка промисловість України: сучасний стан та перспективи розвитку. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 3. Т. 2. С. 77–80.
14. Олійник Н., Макаренко С., Нічипорук А. Аналітичне оцінювання ефективності діяльності підприємств легкої промисловості України. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. № 2. С. 76–81.
15. Собкевич О. В., Сухоруков А. І., Шевченко А. В. та ін. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2014. 152 с.
16. Тарасенко І. О. Сталий розвиток підприємств легкої промисловості: теорія, методологія, практика. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну, 2010. 390 с.
17. Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник / За ред. д. і. н., проф. Киридон А. М. Київ : Державна наукова установа Енциклопедичне видавництво, 2021. 536 с.
18. Федорак В. Сучасні тенденції інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості в умовах глобалізації. Вчені записки університету КРОК. Серія: Економіка. 2019. № 2. С. 231–236.
19. Литвин В. Г. Степура А. О. Конструювання швейних виробів
20. Пухальська А. П. Конструювання одягу: практичний посібник

21. Basia Szkutnicka Technical Drawing for Fashion
22. Gareth Kershaw Laurence King Publishing Pattern Cutting for Menswear, Second Edition
23. Костюченко О.В., Дихнич Л.П. Проектна діяльність в індустрії моди: організаційні та психологічні аспекти
24. Єжова О.В., Гур'янова О. Технологія оброблення швейних виробів
25. Горбатюк Н., Откидач Г., Авілкова Л. Книга Практичне ескізування одягу
26. Claire Wilcox, Valerie D. Mendes Thames and Hudson 20th-Century Fashion in Detail
27. Хоменко Л.М. Обладнання швейного виробництва: Навчально-методичний посібник . –Умань: ВПЦ Візаві, 2011.
28. Швець Г., Куцевський М. Матеріалознавство швейного виробництва
29. Complete Book of Sewing Techniques, New 2nd Edition
30. Stefanella Sposito FABRICS IN FASHION DESIGN. THE COMPLETE TEXTILE GUIDE. THIRD UPDATED AND ENLARGED EDITION
31. The Kyoto Costume Institute Fashion History from the 18th to the 20th Century
32. Steven Faerm Thames and Hudson Fashion Design Course. Principles, Practice and Techniques
33. FASHIONARY Fashionary International Limited Poses for Fashion Illustration - Women's Edition
34. The Great British Sewing Bee: The Techniques
35. Загальна характеристика професії Кравець
<https://kha.dcz.gov.ua/publikaciya/zagalna-harakterystyka-profesiyikravec#:~:text=>
36. Що таке сарафан? Історія появи. Які бувають <https://sella.od.ua/ua/a404689-cho-to-takoe-sarafan.html>
37. Волков О. І., Гончаров Ю. В., Бокій В. І. та ін. Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну.

38. Гавриленко Т. В., Бродюк І. В. Перспективи розвитку легкої промисловості України в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Економічні горизонти.
39. Грищенко І. М., Гончаров Ю. В., Щербина І. В. та ін. Легка промисловість України: теоретико-методологічні засади управління розвитком в умовах інтеграції до СОТ. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну.
40. Збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції. Вища технічна освіта XXI Століття: Виклики, проблеми, перспективи Шатун Надія Актуальність візерунків минулого в сучасному світі
41. Сучасний стан підготовки кадрів для легкої промисловості на засадах державно-приватного партнерства <file:///C:/Users/User/Downloads.pdf>
42. Бенюк, Л. В. "Національні традиції в сучасному дизайні одягу". Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. 2021. № 1. С. 45-51.
43. Національна академія педагогічних наук України, Державний заклад вищої освіти Університет менеджменту освіти, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти Кафедра методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Упровадження сучасних освітніх технологій при підготовці кваліфікованих робітників <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint.pdf>
44. Державний стандарт професійно-технічної освіти України "Професія: Кравець, Закрійник". Київ: Міністерство освіти і науки України, 2023.
45. Міністерство освіти і науки України Київський національний університет технологій та дизайну Українська асоціація підприємств легкої промисловості УКРЛЕГПРОМ Легка промисловість України: Реалії та перспективи розвитку Експертно-аналітична доповідь Іваненко, О. С. Модульно-компетентнісний підхід у підготовці майбутніх кравців.

<https://ukrlegprom.org/wp-content/uploads/lehka-promyslovist-ukrainy-realiita-perspektyvy-rozvytku-2015.pdf>

46. Карпенко, Н. Г. Методичні аспекти підготовки робітників у галузі швейного виробництва. Педагогіка та психологія. 2020. № 1. С. 55-60.
47. Коваль, В. П. Професійна освіта та ринок праці: сучасні виклики для легкої промисловості. Науковий вісник. 2019. № 7. С. 84-90.
48. Мартиненко, Л. С. Технологічні аспекти виготовлення сукні з використанням українського орнаменту. Техніка та технології. 2022. № 3. С. 77-83.
49. Пономаренко, О. Д. Сучасний стан і перспективи розвитку легкої промисловості в Україні. Економічні науки. 2021. № 4. С. 102-108.
50. Романюк, Л. М. Традиційна вишивка в сучасному одязі: відродження національних традицій. Культура і мистецтво. 2020. № 5. С. 91-97.
51. Шевченко, А. В. Проблеми та перспективи швейного виробництва в Україні. Соціально-економічні дослідження. 2019. № 6. С. 35-42.
52. Сутність і функції педагогічної діяльності
<https://vseosvita.ua/library/embed/010094ot-a379.docx.html>

ДОДАТОК

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

виконану на тему:

Розробка дидактичного проєкту професійно-практичної підготовки кравців з проєктуванням жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками студенткою групи МгЗПТ-23 Шатун Надією Василівною

Один із пріоритетних запитів сучасних роботодавців - кваліфіковані випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які усвідомлюють цілі професійного зростання, значення самоосвіти, саморозвитку та самопрезентації, спроможні якісно працювати в команді. Це кваліфікований робітник, рівень знань, умінь і навичок якого відповідає інтересам підприємств. Тому поданий на рецензію кваліфікаційний проєкт на тему: «Розробка дидактичного проєкту професійно-практичної підготовки кравців з проєктуванням жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками» є актуальною в даний час.

Поданий на рецензію рукопис складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Студенткою в роботі охарактеризовано сегмент споживачів і розроблено споживчі вимоги жінок молодшої вікової групи віком 18-25 років до розробки сукні-сарафана. На основі аналізу модних тенденцій підбрано види матеріалів, нитки і фурнітуру для виготовлення сукні-сарафана; розглянуто технології крою, орнаментування, пошиття українського вишитого одягу, який символізує міфологію, релігію, давнє мистецтво наших предків, душу, генетичний код українського народу. На основі аналізу модних тенденцій підбрано види матеріалів, ниток і фурнітуру для виготовлення вишитої сукні-сарафана. На основі методичного аналізу навчально-програмної документації підготовки кваліфікованих робітників зі спеціальності «Кравець» 2-3-го розряду сформовано плани-конспекти уроків навчального предмету «Виробниче навчання».

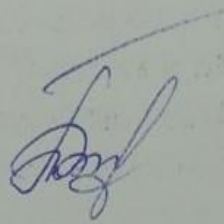
За результатами дослідження підготовлено і опубліковано одні тези.

Щодо зауважень, стосовно удосконалення проєкту – технічні помилки, оформлення роботи.

Кваліфікаційний проєкт виконаний у повному обсязі та заслуговує на позитивну оцінку, а її автору, Шатун Н.В., може бути присвоєно кваліфікацію магістра професійної освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта («Технологія виробів легкої промисловості»).

Рецензент:

зав. кафедри професійної освіти
в сфері технологій та дизайну,
д.пед.н.

М.М. Білянська

ВІДГУК

керівника кваліфікаційної роботи,
виконаної на тему:

Розробка дидактичного проєкту професійно-практичної підготовки кравців з проєктуванням жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками студенткою групи МгЗПТ-23 Шатун Надією Василівною

Кваліфікаційна робота є змістовним і комплексним науковим дослідженням та виконана на актуальну тематику - Розробка дидактичного проєкту професійно-практичної підготовки кравців з проєктуванням жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками. Тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми щодо побудови економічно розвиненої демократичної держави та її виходу на світовий ринок. Це неможливо здійснити без вдосконалення підготовки кваліфікованих робітників у різних галузях народного господарства. Тому останнім часом помітним стає цікавість до тих освітніх технологій, моделей та інновацій, які здатні забезпечити високу якість підготовки кваліфікованих робітників та реалізацію освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. В першому розділі автором розглянуто особливості легкої промисловості України та професії «Кравець». У другому спроектовано жіночу сукню-сарафан з оздобленням старовинними українськими візерунками та розглянуто правила охорони праці на швейному виробництві. У третьому розроблено дидактичний проєкт для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Кравець» 3-го розряду.

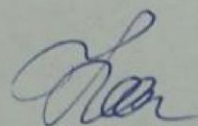
Проведене дослідження містить елементи наукової новизни, які полягають в удосконаленні дидактичних засобів підготовки майбутніх кравців 3-го розряду.

Автор рукопису обґрунтувала актуальність дослідження, чітко сформулювала мету і завдання наукового пошуку, правильно визначила об'єкт і предмет дослідження, що дозволило ретельно з'ясувати на практиці сутність досліджуваної проблеми. В процесі виконання кваліфікаційної роботи Шатун Н.В. виявила вміння самостійно працювати з науково-методичною літературою, проявила старанність, здатність та вміння застосовувати набуті знання та вміння для вирішення завдань розроблення. За результатами дослідження підготовлено та опубліковано тези.

Кваліфікаційна робота виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує позитивної оцінки, а її автору, Шатун Надії Василівні, може бути присвоєно кваліфікацію магістра за спеціальністю 015 Професійна освіта («Технологія виробів легкої промисловості»)

Керівник кваліфікаційної роботи:

к.пед.н., доцент кафедри
професійної освіти
в сфері технологій та дизайну

І.В. Косяк

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет технологій та дизайну

Довідка
про перевірку на наявність ознак плагіату у кваліфікаційній роботі

За результатами перевірки кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти Шатун Надії Василівни на тему: «Розробка дидактичного проекту професійно-практичної підготовки кравців з проєктуванням жіночої сукні-сарафана з оздобленням старовинними українськими візерунками» в роботі виявлено:

- максимальний збіг з одним документом – 8 %;
- помилок в документі - 8 %.

Провідний фахівець відділу моніторингу якості
підготовки фахівців та аналітичної роботи НМЦУПФ

Максим ТКАЧЕНКО